

Farm
4SD

Farm4SD Metodološki okvir

Mali in srednji kmetje kot akterji
trajnostnih sprememb v kmetijstvu

Informacije o projektu

Akronim projekta:	Farm4SD
Celoten naslov:	Mali in srednji kmetje kot akterji trajnostnih sprememb v kmetijstvu
Shema financiranja:	KA220-VET - Cooperation partnerships in vocational education and training

www.farm4sd-project.eu

Informacije o dokumentu

Avtorji:	BC Naklo – Urška Kleč, Martina Kramarič, Jerneja Rozman PFA – Klaudia Liszewska PI4SD – Dimitra Zervaki ReadLab – Petros Chondros
Recenzent:	Project Management Committee
Status:	V th verzija
Stopnja razširjanja	Interna uporaba

Ta dokument je bil pripravljen, kot metodološki okvir v okviru projekta Farm4SD, programa Erasmus+, v katerem bodo kmetje dolgoročno prešli na bolj trajnostni način kmetovanja. Vsebuje informacije iz nacionalnih poročil partnerjev, navodila za lažje načrtovanje in izvajanje kombiniranega učenja ter predstavitev glavnih dokumentov EU, povezanih s trajnostnim kmetijstvom. Dokument bo služil kot podlaga za razvoj rezultatov projekta - od R2 do R4.

Kazalo vsebine:

1.	Kaj smo izvedeli iz zaključkov nacionalnih poročil Farm4SD?	5
2.	Ključni dokumenti Evropske kmetijske politike	7
2.1.	Aagenda 2030	7
2.2.	Evropski zeleni dogovor	8
2.3.	Od vil do vilic	9
2.4.	Nova skupna kmetijska politika 2023-2027 (SKP)	10
2.5.	Strategija Biodiverzitete do leta 2030	11
3.	VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ (VITR) IN TRANSFORMATIVNO UČENJE	12
4.	KAJ JE KOMBINIRANO UČENJE?	15
4.1.	Povezovanje srečanj v živo in virtualnih učnih izkušnjah	15
5.	OBLIKOVANJE UČNEGA NAČRTA FARM4SD V SKLADU S STANDARDI EU ZA SESTAVNE ELEMENTE MIKRODOKAZIL	16
5.1.	Zakaj bo usposabljanje Farm4SD oblikovano v skladu z zahtevami EU glede sistema potrjevanja/certificiranja mikrodokazil:	16
5.2.	Evropski standardi za sestavne elemente mikrodokazil	18
5.2.	V mislih imejte:	19
6.	OPREDELITEV UČNIH IZIDOV: SLOVARČEK OSNOVNIH IZRAZOV	22
6.1.	Znanje	22
6.2.	Veščine - psihomotorično področje	22
6.3.	Kompetenca (ed.), kompetence (mn.)	23
6.4.	Učni izidi	24
7.	UČNI IZIDI (ZNANJE, VEŠČINE IN KOMPETENCE)	25
7.1.	Kako napisati učne izide?	25
7.2.	Osnovna pravila pri pisanju učnih izidov (Kennedy, 2006)	26
7.3.	Katerih akcijskih glagolov se moramo izogibati	27
7.4.	Pri pisanju učnih izidov so lahko v pomoč naslednji glagoli (Kennedy, 2006)	28
7.6.	Transformativno učenje in trajnostne kompetence (GreenComp, 2022)	34
		34
7.7.	Podjetniške kompetence (EntreComp, 2018)	37
8.	MODULARNI TEČAJ USPOSABLJANJA FARM4SD	38
8.1.	Moduli usposabljanja Farm4SD – R2/R3	38

8.2.	Struktura modularnega usposabljanja Farm4SD	52
8.3.	Kombinirano učenje – učenje v živo ter samostojno sinhrono in asinhrono virtualno učenje	54
8.4.	Formativno spremljanje	55
9.	Viri:.....	53
10.	PRILOGE	55
10.1.	Priloga I – Predloge za učenje v živo in sinhrono spletno učenje	55
2.	V programu Microsoft Word kliknite na "Datoteka" - "Izvoz" - "Ustvari gradivo" - Ustvari gradivo - Opombe pod diapozitivi.....	60
10.2.	Priloga II - Predloge za samostojno učenje	60

1. Kaj smo izvedeli iz zaključkov nacionalnih poročil Farm4SD?

UVOD

Cilj projekta Farm4SD je razviti celovit in inovativen pristop za srednje in male kmete, ter jih izobraževati in usposabljanje o evropskih stebrih trajnostnega kmetijstva. Prizadevanja za izpopolnjevanje in preusposabljanje kmetov in izobraževalcev na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, so nujna, da lahko postanejo pravi akterji sprememb in prispevajo k varstvu okolja, trajnostni rasti našega planeta in razvoju. Prav tako pa so potrebna tudi znanja na področju podjetniških in mehkih veščin.

V petih nacionalnih poročilih (Nemčije, Belgije, Poljske, Slovenije in Grčije) je bilo ugotovljeno:

1. **Da kmetje potrebujejo znanje in veščine, v zvezi s stebri trajnostnega kmetijstva, kot so: Agenda za trajnostni razvoj 2030, Evropski zeleni dogovor, Strategija od vil do vilic, Biodiverziteti, Nova SKP, mehke veščine in podjetniške veščine.**
2. **Najboljše prakse pri zagotavljanju poklicnega izobraževanja in usposabljanja za kmete ter poti priznavanja veščine na podlagi uveljavljenih evropskih orodij in pristopov poklicnega izobraževanja in usposabljanja so: EQF, posodobljen ECTS ali/in ECTS, pristop z mikrokrediti.**

Na podlagi rezultatov tega poročila je bil razvit naslednji metodološki okvir (R1). Metodološki okvir bo institucijam poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter drugim izvajalcem, pomagal bolje razumeti potrebe kmetov ter izboljšati njihove zmogljivosti na področju naprednih metodologij usposabljanja in priznavanja veščin, da bodo lahko bolje svetovali evropskim kmetom in evropskemu trgu dela na področju trajnostnega kmetijstva. Poleg tega bo to poročilo služilo, kot podlaga za učne vire in smernice projekta Farm4SD.

Povzetek rezultatov

Trajnostni prehranski sistem bo bistvenega pomena, za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev petih stebrov trajnostnega kmetijstva. Kmetje imajo ključno vlogo pri doseganju družbene preobrazbe v smeri trajnostnega razvoja: delovati morajo, kot nosilci trajnostnih sprememb. Opravljena raziskava je pokazala, da so evropski kmetje še vedno na začetku teh sprememb.

Kvalitativna raziskava v Nemčiji in Sloveniji je pokazala, da na splošno ponujajo veliko možnosti za izobraževanje o trajnostnem kmetijstvu (v Nemčiji na univerzitetni ravni, v Sloveniji pa že od srednješolske ravni). Kljub temu pa vse države (Nemčija, Grčija, Poljska, Slovenija in Belgija) kažejo na pomanjkanje znanja o petih stebrih trajnostnega kmetijstva. To je mogoče pojasniti z dejstvom, da večina kmetov, vprašanih v tej študiji, ki dela na kmetiji že več kot deset let, nimajo znanja o trajnostnem kmetijstvu. Pri možnostih izobraževanja je opazen trend, ki se začne že v zgodnjem otroštvu in ne doseže ravni izobrazbe odraslih. Zaradi tega imajo kmetje, ki na kmetiji delajo že deset let, malo znanja o prihajajočih trendih in spremembah politike.

V zadnjih letih je bilo objavljenih in izvedenih veliko ukrepov, glede trajnostnega kmetijstva, zato je treba preveriti, kako učinkovite so te strategije za doseganje zastavljenih ciljev. Razlogi za šibka in pomanjkljiva izobraževanja v kmetijskem sektorju:

- Priložnosti za izobraževanja in usposabljanja, ne dosežejo podeželskih kmetov.
- Izobraževanja je potrebno prilagoditi in razširiti, da bodo dosegli kmete, zlasti male in srednje velike kmetije, pa tudi ponudnike poklicnega izobraževanja in usposabljanja, učitelje, svetovalce, raziskovalce in organizacije kmetov, visokošolske ustanove, ustanove za izobraževanje odraslih, lokalne organe, politične odločevalce in nevladne organizacije.

Opravljen raziskava je jasno pokazala, da evropskim kmetom primanjkuje splošnega znanja ne le o stebrih trajnostnega kmetijstva, temveč tudi veščine, ki jih potrebujejo za soočanje s prihajajočimi izzivi in uspešno prilagajanje spremembam. Poleg tega podatki kažejo, da je večina kmetov zelo zainteresirana za brezplačno usposabljanje, v obliki hibridnega načina učenja.

PRIPOROČILA IZ NACIONALNEGA POROČILA

Ugotovljeno je bilo, da je najboljša možnost, razvoj kombiniranega načina usposabljanja, z naslednjimi vsebinami:

1. Znanje o petih stebrih trajnostnega kmetijstva: Agenda 2030, Nova SKP, Evropski zeleni dogovor, Od vil do vilic, in Strategija biodiverzitete.
2. Spodbujanje koristi izvajanja trajnostnega kmetijstva, kot so:
 - povečanje ozaveščenosti o vplivu kmetijstva na okolje (pomoč pri razumevanje potreb po spremembah).
 - Ostati pomembni za trg (povečanje konkurenčnosti).
3. Seznaniti kmete z možnostmi financiranja iz EU skladov
4. Nadgraditi in izobraziti kmete, da postanejo nosilci trajnostnih sprememb in ostanejo pomembni na trgu.

Prav tako so raziskave pokazale, da se je pokazala potreba po obravnavanju naslednjih podjetniških in mehkih veščinah (prikazano od najvišje do najnižje):

Podjetniške veščine

- Upravljanje tveganj (34 %),
- Trženjske taktike za učinkovit izdelek - promocijo (32 %),
- Tržne raziskave - razumevanje trga trendov in potreb potrošnikov (31 %),
- Uvajanje novih tehnologij v poslovanje (29 %),
- Upravljanje projektov (virov) (27 %),
- Razvoj trajnostnega poslovnega modela (25%),
- Določanje dolgoročnih, srednjeročnih in kratkoročnih trajnostnih poslovnih ciljev (25 %),
- Finančno upravljanje (24 %)
- Digitalna pismenost (24 %).

Mehke veščine

- Planiranje dela (23%),
- Komunikacija (21%),
- Mreženje (18%),
- Ustvarjalnost (17%),
- Čustvena inteligenca (16%),
- Ustvarjanje novih idej (15%),
- Agilnost (14%),
- Kritično razmišljanje (14%),
- Timsko delo (13%)
- Samoupravljanje (12%)

2. Ključni dokumenti Evropske kmetijske politike

2.1. Agenda 2030

Ta program ukrepov za trajnostni razvoj je načrt za vse ljudi, za celotni planet Zemljo in blaginjo vseh. Cilji izhajajo iz želje po nadgradnji razvojnih ciljev, ki jih v družbi še nismo dosegli. Cilji se med seboj povezujejo in med seboj združujejo tri razsežnosti trajnega razvoja: ekonomski, družbeni in okoljski vidik. Agenda deluje na več področjih, kot so: ljudje, zemlja, blaginja, mir in partnerstvo.

Slika 1: Cilji trajnostnega razvoja, ki naj bi bili doseženi do leta 2030.

Vir: <https://m.facebook.com/mfaSlovenija/photos/a.487689674616635/2652319878153593/?type=3> (dostopno: 18.1.2023)

- **Cilji so med seboj prepleteni in vključujejo kmeta posredno ali neposredno. Osredotočili bi se predvsem na cilje, ki vključuje kmeta kot akterja, ki lahko s svojim znanjem deluje bolj trajnostno.**

Spoznavanje prednosti trajnostnega kmetovanja, saj so naravni viri osnova za proizvodnjo krme in hrane. Zadostna in stalna oskrba s kmetijskimi proizvodi je temelj prehranske varnosti. Skozi stoletja so kmetje pridobili znanje o tem, kako se najbolje prilagoditi spreminjajočim se okoljskim in gospodarskim razmeram. Zlasti za spodbujanje pozitivnega pogleda na trajnostno kmetovanje, tako da lahko s svojim prispevkom dodajo vrednost proizvodom. Naučiti jih, da se ta vrsta kmetovanja prilagaja podnebnim spremembam, poplavam in sušam ter, da ta vrsta kmetovanja izboljšuje rodovitnost tal in zemlje. Zelo pomembno je, da kmete naučimo ohranjati gensko raznolikost semen, poljščin, domačih in udomačenih živali ter ohranjati ekosisteme.

Znanje kmeta je pomembno predvsem iz vidika gospodarjenja z naravnimi viri in njihovo učinkovito rabo, znanje bo koristilo tudi za odpiranje novih dejavnosti na kmetiji (kot je npr. trajnostni turizem) in odpiranje novih delovnih mest. Dokument daje tudi poudarek na zmanjšanje uporabe kemičnih sredstev, ki se sproščajo v zrak, vodo in tla.

Znanje bo kmetu koristilo tudi, za boljše trajnostno gospodarjenje ne samo na njegovi kmetiji ampak tudi z vsemi vrstami gozdov in drugimi vrstami ekosistemov, kajti le z zavedanjem za ohranjanje biotske pestrosti in ohranjanje ekosistemov, lahko pripomoremo k spremembam.

2.2. Evropski zeleni dogovor

Evropski zeleni dogovor je sveženj političnih pobud, ki naj bi EU usmerile proti zelenemu prehodu in jo do leta 2050 pripeljale do končnega cilja – podnebne nevtralnosti. Pripomogel bo k preoblikovanju EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim in konkurenčnim gospodarstvom. V skladu z njim je potreben celosten in medsektorski pristop, pri katerem bodo vsa relevantna področja politike pripomogla h končnemu cilju glede podnebja. Sveženj vključuje pobude, ki urejajo področja podnebja, okolja, energije, prometa, industrije, kmetijstva in trajnostnega financiranja, ki so vsa tesno povezana

Znanje oz. poznavanje te strategije je pomembno za kmete, za prilagajanje na zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. To pomeni, da bodo kmetje seznanjeni z cilji, ki jih napoveduje evropska unija. To pomeni, da bodo pripravljene vlagati v obnovljive vire energije, povečati energetska samooskrbo, zmanjšati emisije CO₂ zaradi rabe zemljišč in gozda.

Slika 2: Glavna področja Evropskega zelenega dogovora. Vir: Irish Farming Association

2.3. Od vil do vilic

S tem programom oz. ciljem Evropske komisije, ki je del Evropskega zelenega dogovora, Evropa poskuša zagotoviti prehransko preobrazbo sedanjega modela v bolj trajnostni model. Cilji strategije so:

- podpiranje trajnostne proizvodnje hrane
- zagotavljanje zadostne, cenovno dostopne in hranljive hrane v okviru omejitev planeta
- spodbujanje bolj trajnostne porabe hrane in zdrave prehrane.

Strategija „od vil do vilic“ je sestavni del evropskega zelenega dogovora, v katerem je določen cilj „pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema“. Prehod na ta novi prehranski sistem je podprt tudi z reformo SKP.

To znanje, ki ga kmetje osvojijo je vzpostavitev krožnega gospodarstva, ki omogoča zmanjšanje izgub hrane in živilskih odpadkov in omogoča krajše dobavne verige do končnega potrošnika. Prav tako kmeta spodbuja k preudarni in odgovorni rabi pesticidov, antimikrobiotikov in gnojil. Prav tako s to strategijo kmet pridobi možnost poudarka, da je proizvedeno v lokalnem okolju, saj se strategija zavzema za izpolnjevanje okoljskih standardov za uvoz hrane iz tretjih držav in

bojuje

proti

goljufijah

s

hrano.

Evropska komisija

Strategija „od vil do vilic“

Evropski zeleni dogovor

December 2019
#EUGreenDeal

Evropska hrana mora ostati varna, hranljiva in visokokakovostna. Pridelana mora biti s čim manjšim vplivom na naravo.

V proračunu EU za obdobje 2021–2027

- bi moralo biti **40 %** skupnega proračuna za kmetijstvo moralo namenjenih podnebnim ukrepom
- bi moralo biti **30 %** sklada za pomorstvo in ribištvo namenjenih podnebnim ciljem

Spomladi 2020 bo Komisija predstavila strategijo „od vil do vilic“ za:

- zagotovitev cenovno dostopne in trajnostne hrane za Evropejce
- boj proti podnebnim spremembam
- varstvo okolja
- ohranjanje biotske raznovrstnosti
- povečanje ekološkega kmetovanja

Slika 3: Strategija od vil do vilic. Vir: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/aa9e3dca-1d8e-11ea-95ab-01aa75ed71a1/language-sl>

2.4. Nova skupna kmetijska politika 2023-2027 (SKP)

Namen Skupne kmetijske politike je, da bo evropskim kmetom zagotovila trajnostno prihodnost, bolj ciljno usmerjeno podporo malim kmetijam in omogočiti večjo prožnost državam EU pri prilagajanju ukrepov lokalnim razmeram. Kmetijstvo in podeželje sta osrednjega pomena za evropski zeleni dogovor, nova SKP pa bo ključno orodje pri uresničevanju ciljev strategije »od vil do vilic« in strategije za »biotsko raznovrstnost«.

Vsaka država pripravi nacionalni strateški načrt, ki bo združeval financiranje dohodkovne podpore, razvoja podeželja in tržnih ukrepov. Države EU bodo pri pripravi svojih strateških načrtov prispevale k desetim specifičnim ciljem, in sicer na podlagi nabora orodij za širše ukrepe politike, ki ga je zagotovila Komisija in ki se lahko prilagaja nacionalnim potrebam in zmogljivostim (EU Commsison).

Kmetom strategija pomeni vir financiranja in se zavzema za pravičnejšo porazdelitev denarnih sredstev. Predvsem se osredotoča na dohodkovne potrebe malih in srednjih kmetov, ter družinskih kmetij. Poznavanje te strategije pomeni, boljši izkoristek finančnih sredstev, ki so na voljo. Možnost vlaganj in posodabljanje kmetijskega gospodarstva, kmetom omogoča konkurenčnost in razvoj. Posebno pozornost je ta strategija namenila tudi manjšim kmetom in družinskim kmetijam, ki omogoča, da bo del sredstev namenjena prav njim. Poznavanje strategije pomeni tudi povezovanje lokalnih kmetij in razvoj lokalnega okolja, ki vodi v skupnost. Poznavanje strategije pomeni tudi kmetom lažje vključevanje v lokalno okolje.

2.5. Strategija Biodiverzitete do leta 2030

Strategija biodiverzitete do leta 2030 je celovit, ambiciozen in dolgoročen načrt za varstvo narave in zaustavitev degradacije ekosistemov. Cilj strategije je, da bi se biotska raznovrstnost v Evropi do leta 2030 obnovila, vsebuje pa tudi posebne ukrepe in zaveze.

Poznavanje strategije pomeni, da se kmetje zavedajo potrebe po ohranjanju okolja, v katerem živimo, in po zaščiti pred posledicami podnebnih sprememb, gozdnih požarov, ohranjanja ekosistemov, nezanesljive preskrbe s hrano itd.

Slika 4: Ambiciozne zaveze Evropske Unije do leta 2030 za doseganje zdravih in odpornih ekosistemov. Vir: The 2030 Biodiversity strategy

3. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ (VITR) IN TRANSFORMATIVNO UČENJE

Raziskave o prepričanjih kmetov in njihovem dojemanju tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, za njihovo lastno pridelavo zelenjave (e.g. Mase et al., 2017, Menapace et al., 2015).

Študije so pokazale, da na prilagoditve kmetov, najbolj vplivajo finančni in poslovni motivi (Li et al., 2017). Splošno zavedanje o osebni in poklicni prispevku k vplivu podnebnih sprememb na nedenarne dolgoročne značilnosti naravnih virov in s tem povezane težave, kot so biotska raznovrstnost, degradacija tal ali zniževanje podtalnice, med ljudmi, ki načrtujejo poklicno pot v kmetijskem sektorju, doslej še ni bilo podrobneje raziskano (Fritz et al., 2019).

Da bi se kmetje lahko spoprijeli s sedanjimi in prihodnjimi velikimi izzivi ter jih oblikovali, izobraževanje za trajnostni razvoj krepi njihove zmogljivosti, kompetence in odpornost na podlagi njihove naravne in kulturne dediščine. Sodelovanje, sposobnost delovanja, samoodločanje, vseživljenjsko učenje in identifikacija z naravnim okoljem kot najpomembnejšim življenjskim virom so glavna načela, ki spodbujajo spremembe v kmetijskem izobraževanju (npr. GreenComp, EntreComp), hkrati pa spodbujajo prehod podeželskega območja EU v skladu z načeli trajnostnega razvoja (Fritz et al., 2019).

Partnerji projekta Farm4SD si bodo prizadevali za preoblikovanje kmetov v promotorje in zagovornike trajnostnega kmetijstva. Transformativno učenje je ključno za krepitev pozitivnega

premika k trajnostnemu vedenju, ki jim bo omogočilo, da se soočijo s sedanjimi in prihodnjimi velikimi izzivi ter jih oblikujejo.

Poleg tega Moon (2001) v svojem modelu opredeljuje učni proces kot petstopenjski sklop, v katerem učenci prehajajo od "površinskega" k "poglobljenemu učenju", dokler ne dosežejo končne stopnje transformativnega učenja.

- **Opazovanje** je opredeljeno kot prva stopnja zaznavanja. "Pravkar sem opazil to informacijo. Zanima me, ali je koristna?"
- **Dobi smisel** je opredeljeno kot organizacija učenja. Učenje se obravnava v kontekstih, v katerih se pojavlja, in ne glede na to, kako se ga je treba naučiti ali uporabiti v prihodnosti. Primer je lahko: "Mislim, da imamo zdaj dovolj informacij za rešitev tega problema. Začnimo ga reševati."
- **Dobi pomen** je opredeljen kot učenje, ki je asimilirano v kognitivno strukturo (naše razumevanje). Primer je lahko: "Zdaj razumem povezavo za tem zaporedjem".
- **Osmišljanje dela** je opredeljeno kot razumevanje, ki ga razvijamo na prejšnji stopnji. Na tej stopnji ima nujno vlogo refleksija, ki mora poglobiti naše razumevanje. Primer je lahko naslednji: "Razumem procese, ki so nam omogočili, da smo dobro načrtovali to nalogo". Na tej stopnji prvotno učno "gradivo" (misli članov skupine, komentarji pri pregledu, neposredne izkušnje) ni potrebno, učenec pa opravi večino dela (razmišljanje).

Slika 5: Faze transformativnega učenja v skladu z Moonovim ciklom poglobljenega učenja. Vir: Moon, 2001

4. KAJ JE KOMBINIRANO UČENJE?

Izraz kombinirano učenje se pogosto uporablja, vendar je nejasno, kaj pomeni. Kombinirano učenje je krovni izraz, ki ne vključuje le kombinacije različnih vrst izobraževanja (učenje v razredu in učenje na daljavo, ki ga običajno omogoča tehnologija), temveč tudi druge mešanice, kot so kombinacije različnih učnih metod, pedagoških pristopov in orodij (Hrastinski, 2019).

Po mnenju Evropske komisije (2021) je kombinirano učenje proces poučevanja in učenja, ki vključuje različne dejavnike: učno okolje (doma, na spletu, v šoli, na terenu), proces razvoja kompetenc (vseživljenjsko učenje in strokovno - formalno in neformalno), afektivno področje (motivacija, zadovoljstvo, razočaranje, frustracije) in ljudi (učenci - udeleženci, učitelji - predavatelji, strokovnjaki, drugo osebje). Zato je pomembno, da kombinirano učenje obravnavamo v okviru stalnega razvoja celotnega učnega procesa in vseh z njim povezanih udeležencev (Teacher Academy, 2021).

Slika 6: Kombinirano učenje, kot krovni pojem.

4.1. Povezovanje srečanj v živo in virtualnih učnih izkušnjah

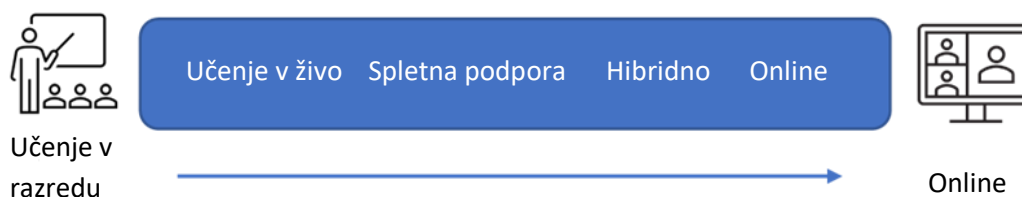
V projektu Farm4SD se bomo osredotočili predvsem na del širše opredelitve kombiniranega učenja: na " združevanje srečanj v živo in virtualnih učnih izkušenj" (Garrison in Vaughan, 2008).

To pomeni, da se morajo učne izkušnje iz srečanj v živo in učne izkušnje na daljavo smiselno dopolnjevati in potrebno je izkoristiti njihove prednosti.

Navedena opredelitev je precej široka, ker ni posebnega načrta za izvajanje kombiniranega učenja. Za razliko od drugih pedagoških pristopov, kot sta projektno učenje ali učenje s sodelovanjem, katerih opredelitve so veliko ožje in konkretnješe. Način izvajanja kombiniranega učenja narekujejo razmere na lokacijah učenja (v razredu in na daljavo), pedagoški pristopi, ki se uporabljajo ob njem, dejavniki, povezani s tehnologijo (enostavnost uporabe, dostopnost, razpoložljivost itd.), pa tudi usposobljenost različnih vključenih udeležencev.

Ob upoštevanju vidikov, ki vplivajo na izvajanje kombiniranega učenja, lahko menimo, da se kombinirano učenje nahaja na kontinuumu, kot je prikazano na naslednji sliki. Mešano učno okolje lahko sestavljajo različni deleži osebne in spletnega sodelovanja (Teacher Academy, 2021).

Intenzivnost kombiniranega učenja

Slika 7: Kontinuum omrežnih in tehnološko podprtih učnih dejavnosti. Vir: Allen and Seaman (2014).

5. OBLIKOVANJE UČNEGA NAČRTA FARM4SD V SKLADU S STANDARDI EU ZA SESTAVNE ELEMENTE MIKRODOKAZIL

5.1. Zakaj bo usposabljanje Farm4SD oblikovano v skladu z zahtevami EU glede sistema potrjevanja/certificiranja mikrodokazil:

Kaj so mikrodokazila: so evropsko dogovorjeni nabirno-prenosni sistemi v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Omogočajo dokumentiranje, potrjevanje in priznavanje učnih izidov posameznikov, pridobljenih v formalnem izobraževanju ali z neformalnim učenjem (CPI, 2006)

- Usposabljanje Farm4SD

Ker je program krajšega obsega, ga bomo potrjevali z izdajo mikrodokazil (npr. kratek tečaj ali usposabljanje - do 30 ECTS).

- **Usposabljanje Farm4SD bo zasnovano kot formalno in neformalno izobraževanje, ter tudi kot samoizobraževanje, izvajali pa ga bodo različni partnerji organizacij.**

Partnerji projekta Farm4SD, ki bodo oblikovali in izvajali usposabljanje Farm4SD, so kmetijski svetovalci, predstavniki združenja kmetov, formalne (VET) in neformalne izobraževalne organizacije ter druga podjetja, ki zagotavljajo različna usposabljanja za kmete.

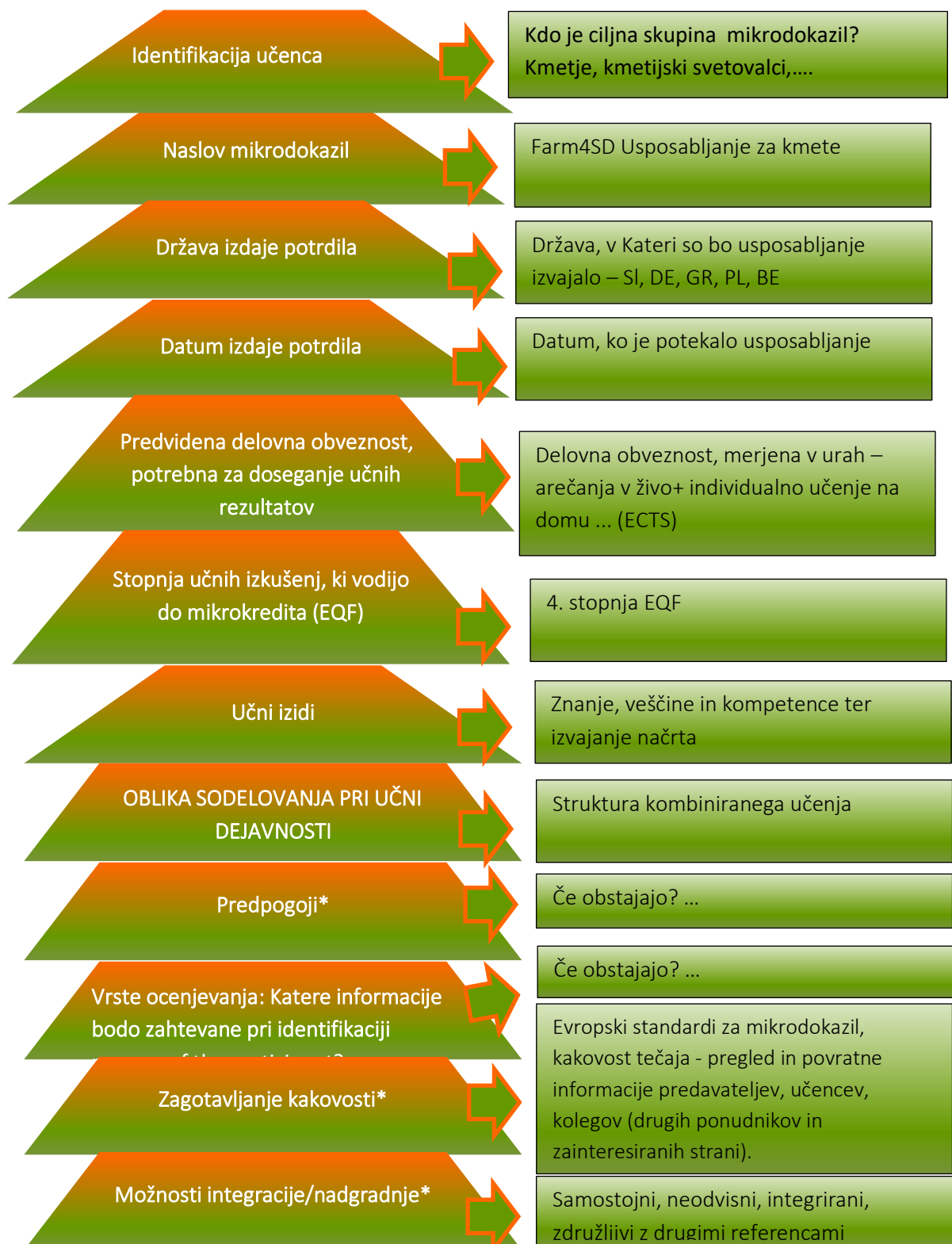
Zaželeno je, da v okviru pridobivanja mikrodokazil poseben učni načrt za celostno usposabljanje, ki ustreza raznolikim in hitro spreminjajočim se potrebam kmetov, ki ga skupaj oblikujejo in izvajajo organizacije za formalno, neformalno in samoizobraževanje.

- **Kmetijstvo se bo v prihodnosti soočalo s hitrimi in velikimi spremembami. Izobraževanje in usposabljanje kmetov morata biti fleksibilna in se prilagajati predvidenim spremembam.**

V prihodnjih letih se bodo kmetje soočali s posledicami podnebnih sprememb in njihovimi blažilnimi ukrepi, ki lahko vplivajo na njihove kmetijske prakse. Poleg tega bo Komisija EU s svojimi finančnimi mehanizmi pospešila prilagajanje. Mikrodokazil a so bili posebej zasnovana za podporo pri izpopolnjevanju ali preusposabljanju ne le kmetov, temveč vseh delavcev. Tako se bodo lahko hitro in učinkovito odzvali na potrebe svojega trenutnega delovnega mesta ali prešli na nova delovna mesta in v rastoče sektorje, kot sta zeleni in digitalni sektor. (Futures et al., 2020).

5. 2 Evropski standardi za sestavne elemente mikrodokazil

V spodnji shemi so predstavljeni Evropski standardi za mikrodokazil (prilagojeno po Futures et al., 2020):

Slika 8: EU standardi za razvoj mikrodokazil Farm4SD (povzeto po Futures et al., 2020)

5.2. V mislih imejte:

a. Kakovost

Za mikrodokazila velja notranje in zunanje zagotavljanje kakovosti s strani sistema, ki jih ustvarja (npr. izobraževanja, usposabljanja ali na trga dela, v katerem se mikrodokazila razvijajo). Postopki zagotavljanja kakovosti morajo biti primerni, jasno dokumentirani, dostopni ter izpolnjevati potrebe učencev in udeležencev.

Zunanje zagotavljanje kakovosti temelji predvsem na ocenjevanju ponudnikov (in ne posameznih predmetov) in učinkovitosti njihovih notranjih postopkov zagotavljanja kakovosti. (Futures et al., 2020).

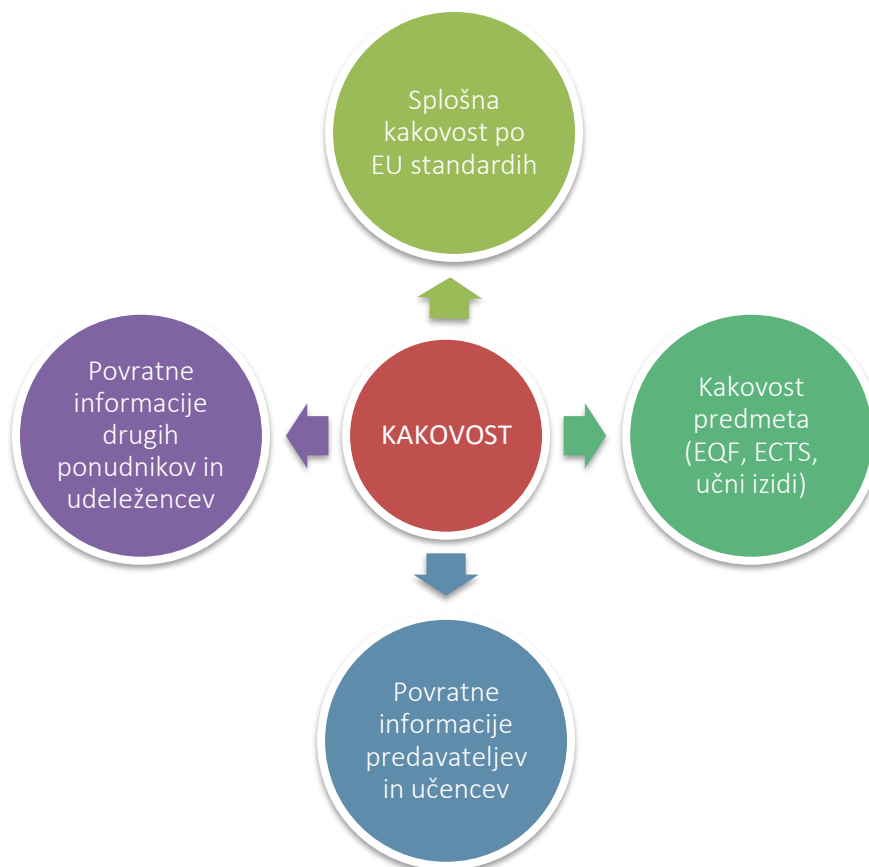

Figure 9: Elementi, ki prispevajo k izboljšanju kakovosti mikrodokazil (povzeto po Futures et al., 2020).

b. Transparentnost

Mikrodokazila so merljiva, primerljiva in razumljiva z jasnimi informacijami o učnih izidih (znanje, veščine in kompetence), delovni obremenitvi (ECTS), vsebini (izvedbeni načrt), ravni (EQF) in učni ponudbi.

- Za opis delovne obremenitve je priporočljivo uporabiti število točk ECTS (Evropski sistem zbiranja in prenašanja kreditnih točk) (Futures et al., 2020).

Točke ECTS običajno predstavljajo 25-30 ur delovne obremenitve učenca. Točke so pojmovane kot relativno merilo, ki označuje težo enote učnih izidov.

1 točka ECVET = 25-30 ur delovne obremenitve učenca, ki vključuje (Ryan et al., 2018):

- Teoretične ure, ki se morajo nanašati na teorijo. V primeru spletnih srečanj, če se izvajajo v šolskem okolju in pod nadzorom, se štejejo kot del kontaktnih ur.
- Ure za samostojno učenje, ki se morajo nanašati na ne-neposredni nadzor ali prisotnost v razredu: priprava predstavitev, branje, vaje, naloge, raziskave, seminarska naloga, konference, obiski na terenu itd. Šteje se kot samostojno učenje/samostojno delo.
- Število ur praktičnega dela, ki se mora nanašati na nadzorovano praktično delo

- Informacije o učnih priložnostih, ki vodijo do mikrodokazil, bi morale biti dostopne prek ustreznih platform, vključno z Europassom. (Futures et al., 2020).

Po usposabljanju bodo partnerske organizacije Farm4SD uporabljale evropsko orodje Europass, za izdajo digitalnih potrdil. Ta se lahko udeležencem pošljejo po elektronski pošti ali se neposredno naložijo v njihove profile Europass.

Spletna stran: <https://europa.eu/europass/digital-credentials/viewer/#/home>

Vsi partnerji Farm4SD, ki izvajajo usposabljanje, bodo izpolnili kategorije v orodju Europass, kot to zahtevajo EU standardi za mikrodokazila.

Credential templates

Use the tabs below to build multilingual reusable templates for credentials, activities, assessments, etc. When your template is ready, click on the **Issue** icon to enter student data, and grades if applicable. If you need clarification on what any field requires, scroll over the black ⓘ icon next to the label. This tool is still in preview – some of the dropdown lists may not yet be selectable.

[Credentials](#) |
 [Achievements](#) |
 [Learning Outcomes](#) |
 [Activities](#) |
 [Assessments](#) |
 [Organisations](#) |
 [Entitlements](#) |
 [Custom HTML Templates](#)

This tab is where you assemble and issue your credentials. Before you proceed to creating your first template, please make sure to provide details of the issuing organisation under the **Organisations** tab. If you wish to describe a learner's achievements, activities, or other relevant aspects, please enter these under the respective tabs. You will need to provide references to these entries when you build your credential.

[New Credential Template](#)

Create Activity ✕

Activities

Activity Title*

Description ⓘ

Start-Date ⓘ

End-Date ⓘ

Workload in hours ⓘ

Directed by ⓘ

Location ⓘ

Sub-Activities ⓘ

Slika 10: Zahtevane kategorije, ki jih je treba izpolniti za priznavanje mikrodokazil v orodju Europass. Vir: European Digital Credentials for Learning

6. OPREDELITEV UČNIH IZIDOV: SLOVARČEK OSNOVNIH IZRAZOV

6.1. Znanje

Znanje se nanaša na dejstva, informacije, definicije pravil itd. Nanaša se na konceptualno, opisno znanje, ki opisuje stvari, dogodke ali procese, njihove lastnosti in značilnosti ter njihovo medsebojno povezanost.

Znanje je zavestno; zavestno se zavedate, da informacije razumete, pogosto jih lahko ubesedite in je povezano s pomnjenjem.

Preprosto povedano, znanje pomeni zbiranje in ohranjanje informacij. Znanje nujno vpliva na posameznikovo vedenje pri opravljanju naloge, vendar to še ni dovolj za dejansko opravljanje naloge (veščina).

Z branjem lahko oseba razume pomen vožnje avtomobila. Oseba lahko opiše, kako se vozi avto. Vendar zgolj opis poslušalcu ne bo omogočil vožnje avtomobila, če ni nekaj več kot le znanje.

Prav zato v resničnem življenju vidimo, da so ljudje ali recimo podjetniki, ki imajo zgolj podjetniško znanje, med dejanskim opravljanjem naloge popolnoma neuspešni.

To pomeni, da mora oseba imeti tudi veščine za uporabo ali prenos znanja v dejanja ali prakso.

6.2. Veščine - psihomotorično področje

Psihomotorično področje poudarja predvsem fizične veščine, ki vključujejo **koordinacijo možganov in mišično aktivnost**.

Psihomotorično področje se pogosto uporablja na področjih, kot so laboratorijski naravoslovni predmeti, zdravstvene vede, umetnost, glasba, tehnika, dramska igra in telesna vzgoja.

Veščina je zmožnost uporabe znanja in strokovnega znanja za opravljanje nalog in reševanje problemov.

Veščina je sposobnost ponavljanje nekega zaporednega vedenja/učenja, katerega rezultat je nekaj oprijemljivega, opazljivega, nekaj, kar je mogoče videti. Za večino je treba vedeti, kaj lahko posameznik stori, da pravilno izvede neko dejanje.

Oseba lahko pravilno določi zaporedje dejanj, ki jih je treba izvesti za vožnjo avtomobila. Kljub temu lahko znanje o vožnji avtomobila pridobi z branjem, pogovorom itd. Veščine dejanske vožnje avtomobila pa je mogoče pridobiti s prakso, tj. z večkratno vožnjo avtomobila.

To pomeni, da sta za izvedbo naloge in dosego učinka, kot je vožnja avtomobila, potrebna tako znanje kot veščine = to se nanaša na usposobljenost in usposobljeno osebo.

6.3. Kompetenca (ed.), kompetence (mn.)

Razlaga in definicije angleškega temina COMPETENCE IN COMPETENCY se v slovenščini prevaja le v eno obliko KOMPETENCE. Angleško se termina po definiciji razlikujeta, v slovenščini pa uporabljamo naslednjo definicijo:

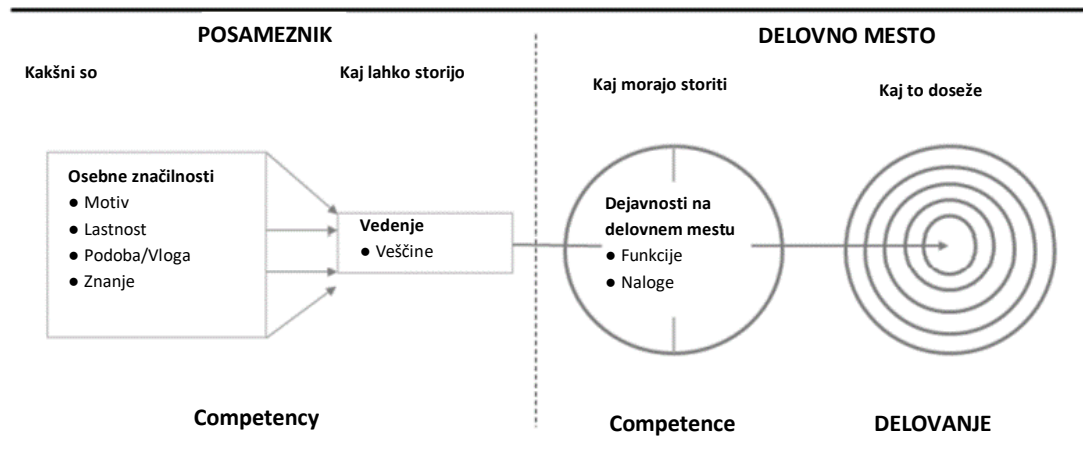
Kompetence vključujejo osebne značilnosti posameznika (znanje, veščine, motivi, samopodoba, vloga itd.), ki vplivajo na **posameznikovo vedenje**. Stališča vsebujejo občutke, vrednote, priznanja, motive ali prednostne naloge vaše stroke ali poklica, ki jih želite spodbuditi pri učencih.

Kompetence so tudi "dinamična kombinacija" znanja, veščine, lastnosti, zmožnosti in odnosov, ki se kaže v določenem **delovnem kontekstu ali posebnem okolju** in z namenom doseči učinek. Kompetenca je sposobnost posameznika, da pravilno opravlja delo - kaj se od njega zahteva in kaj se s tem doseže v določenem delovnem kontekstu.

Kompetence (znanje, veščine, motivi, samopodoba, vloga itd.) lahko razumemo kot skupek osebnih značilnosti in vedenja posameznika. Kompetence posameznika so "vložek" za posameznikovo usposobljenost, ki se kaže v določenem delovnem kontekstu in z namenom doseganja učinka.

Nekateri avtorji (Boam in Sparrow, 1992; Hendry, Arthur in Jones 1995; Mitrani, Dalziel in Fitt, 1992; Smith, 1993) uporabljajo pojem kompetenca (ang. competency), ko govorijo o poklicnih kompetencah. Npr. Mitrani idr. (1992) govorijo o kompetenci (angl. competency) kot o »temeljni lastnosti posameznika, ki je vzročno povezana z vrhunsko izvedbo pri opravljanju dela«. Nekateri drugi avtorji pa angleška izraza competence in competency uporabljajo kot sinonima (Brown, 1993, 1994; McBeath, 1990). Razliko med izrazi, ki jih uporabljajo avtorji so prikazani na spodnji sliki (Kennedy, 2006).

Slika 11: Razlika med competency and competence. Vir: Sati and Drechsler, 2015

Nezavedna usposobljenost: Oseba vozi z visoko stopnjo samozavesti (kompetenca - input), ki se kaže kot samodejna vožnja (usposobljenost) brez razmišljanja o posameznih dejanjih.

6.4. Učni izidi

Učni izidi se uporabljajo za izražanje tega, kar naj bi učenci vedeli, razumeli in znali narediti ob koncu učnega obdobja (Kennedy, 2006).

Cilji poklicnih izobraževalnih programov in usposabljanj so izraženi, kot učni izidi v smislu znanja, veščin in kompetenc, ki jih je treba pridobiti in obvladati na določeni referenčni ravni. (Winterton et al., 2018).

V Evropskem okviru kvalifikacij (EQF) so učni izidi opredeljeni, kot izjave o tem, kaj učenec ve, razume in zmore po zaključku učnega procesa, opredeljeni so, kot znanje, veščine in competence (CEDEFOP, 2010).

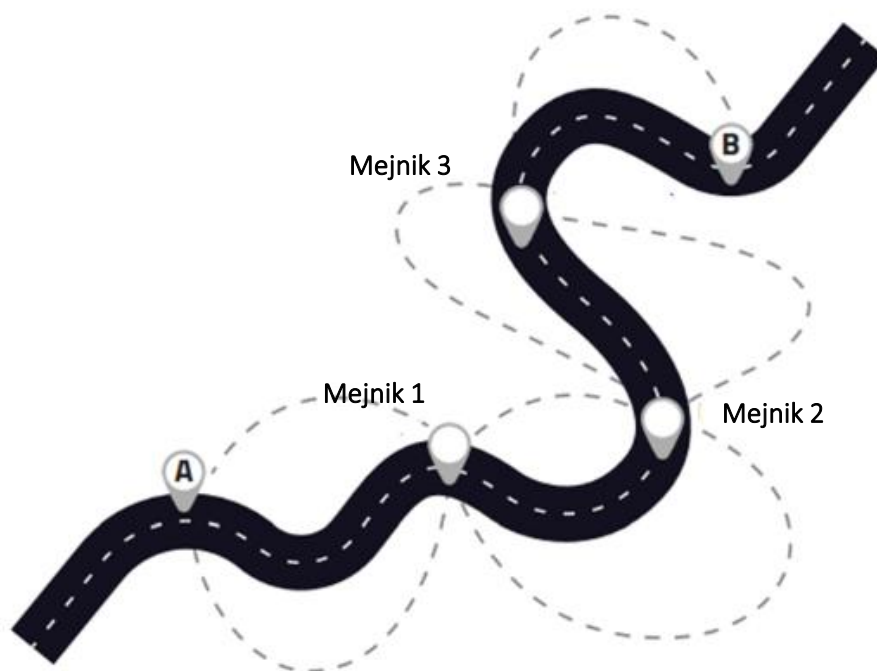
7. UČNI IZIDI (ZNANJE, VEŠČINE IN KOMPETENCE)

7.1. Kako napisati učne izide?

V tem poglavju se osredotočamo na to, kako lahko zapišemo učne izide na ravni predmeta. Za predavatelje je pomembno: premišljeno in natančno načrtovanje predmeta (Fink 2013); študentom pa zagotavljajo jasnost in osredotočenost na to, kaj naj bi se naučili in kako bodo to morali pokazati (in Miller–Young, 2018).

Jasno izražanje pričakovanj lahko predavateljem, vodjem usposabljanja in učencem pomaga bolje razumeti učni izid, ter s tem omogoča boljše načrtovanje in spremljanje strategije za doseg tega cilja (Denecke et al., 2017 in Miller–Young, 2018).

Uporabili bomo okvir znanja, veščine in sposobnosti (KSA) in Bloomovo taksonomijo za zapis in zaporedje učnih izidov (Miller–Young, 2018).

Slika 12: Učni izidi so prikazani na zemljevidu, od začetnega do končnega končnega učnega izida, z mejniki na poti. Vir: Miller–Young, 2018

7.2. Osnovna pravila pri pisanju učnih izidov (Kennedy, 2006)

- Zagotovite, da so učni izidi modula povezani s splošnimi rezultati programa.
- Vsak učni izid začnite z aktivnim glagolom (v spodnjih tabelah), ki mu sledi predmet glagola in stavek, ki podaja kontekst.
- Za vsak učni izid uporabite le en glagol.
- Izogibajte se zapletenim stavkom. Po potrebi uporabite več kot en stavek, da zagotovite jasnost.
- Učni izidi morajo biti vidni in merljivi.
- Prepričajte se, da je učne izide mogoče oceniti. Pri pisanju učnih izidov imejte v mislih, kako bodo ocenjeni, tj. kako boste vedeli, ali je učenec dosegel vse učne izide?
- Pri pisanju učnih izidov upoštevajte časovni okvir, v katerem naj bi bili doseženi. Pri pisanju učnih izidov vedno obstaja nevarnost, da bi bili preveč ambiciozni. Vprašajte se, ali je realno doseči učne izide v času in z razpoložljivimi sredstvi.

Pri pisanju učnih izidov se osredotočite na to, kaj pričakujete, da bodo učenci znali narediti ali pokazati, ob koncu modula ali programa.

Pri zapisovanju učnih rezultatov uporabljajte **AKTIVNE GLAGOLE**.

Učni izidi morajo biti opredeljeni z enostavnimi in nedvoumnimi izrazi, tako da jih učenci, predavatelji, sodelavci, delodajalci in zunanji ocenjevalci jasno razumejo.

Učni izidi morajo biti dovolj številni in dovolj pomembni, da si jih lahko zapomnimo in so smiselni - **večina tečajev si lahko prizadeva za 5 do 10 rezultatov na modul**.

- Dobro napisane učne izide lahko napišemo s kratico SMART (Greenleaf, 2008 in Miller-Young, 2018): (kratica izhaja iz angleških besed, uporabili bomo izvirne besede ter v oklepaju podali prevod)

7.3. Katerih akcijskih glagolov se moramo izogibati

RAZUMETI	BODITE POZORNI NA	CENITI	SE ZAVEDATI
DOJEMATI	UČITI SE	VIDETI	DOŽIVETI
VEDETI	VREDNOTITI	POZNATI	PRIDOBITI
SPREJETI	UPOŠTEVATI		BITI SEZNAVJEN Z

Slika 13: Zloveščih šestnajst: Glagoli, ki so pasivni in ne dovolj specifični. Vir: Potter & Kustra, 2012 (Miller-Young, 20)

7.4. Pri pisanju učnih izidov so lahko v pomoč naslednji glagoli (Kennedy, 2006)

Kot smo že omenili, je Bloomova taksonomija (Bloom, 1956) eden od najbolj uporabnih pripomočkov za pisanje dobrih učnih izidov. Taksonomija zagotavlja pripravljen seznam glagolov in je zato koristen "nabor orodij", ki zagotavlja besedišče za pisanje učnih izidov.

- **ZNANJE (informativni cilji) - Kaj oseba ve?**

Učni izidi znanja so opredeljeni kot:

- "Ob koncu tega modula usposabljanja bo učenec znal... ali
- "Po uspešnem zaključku tega modula bo učenec znal...

Bloom je predlagal, da lahko naše mišljenje razdelimo na šest vedno bolj zapletenih ravni, od preprostega navajanja dejstev na najnižji ravni do vrednotenja na najvišji ravni. To področje "mišljenja" se običajno imenuje kognitivno ("vednostno") področje, saj vključuje miselne procese.

Bloomova taksonomija se pogosto uporablja za pisanje učnih izidov, saj zagotavlja pripravljeno strukturo in seznam glagolov.

<u>Znanje</u>	<u>Ustrezni seznam glagolov</u>
Bloomova taksonomija	
<u>POZNAVANJE</u>	<p>Glagoli:</p> <p>Urediti, zbrati, opredeliti, opisati, podvojiti, naštetiti, preučiti, poiskati, identificirati, označiti, zapomniti si, poimenovati, urediti, predstaviti, navesti, priklicati, prepoznati, spomniti se, zapisati, pripovedovati, povezati, ponoviti, reproducirati, pokazati, navesti, tabelirati, povedati.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opredelite, katera ravnanja pomenijo nestrokovno ravnanje v razmerju med odvetnikom in stranko. • Opišite postopke, ki se uporabljajo v inženirstvu pri pripravi projektne naloge za stranko.
<u>RAZUMEVANJE</u>	<p>Glagoli:</p> <p>Vključevati, spremeniti, pojasniti, razvrstiti, konstruirati, primerjati, pretvoriti, dekodirati, obraniti, zagovarjati, opisovati, razlikovati, razpravljati, oceniti, razlagati, izraziti, posplošiti, identificirati, ilustrirati, navesti, sklepati, razlagati, iskati,</p>

<u>ANALIZA</u>	<p>Glagoli: Analizirati, oceniti, urediti, razčleniti, izračunati, kategorizirati, klasificirati, primerjati, povezati, kontrastirati, kritizirati, razpravljati, sklepati, določiti, razlikovati, diskriminirati, razlikovati, razdeliti, preučiti, eksperimentirati, identificirati, ilustrirati, sklepati, pregledati, preiskovati, urediti, opisati, izpostaviti, vprašati, povezati, ločiti, razdeliti, preizkusiti.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Primerjajte razredno prakso novepečenega učitelja in učitelja z dvajsetletnimi izkušnjami. • Izračunajte naklon s pomočjo zemljevidov v m, km, % in razmerju.
<u>VREDNOTENJE</u>	<p>Glagoli: Presoditi, ugotoviti, argumentirati, oceniti, pripisati, izbrati, primerjati, sklepati, razlikovati, prepričati, kritizirati, odločiti, zagovarjati, razložiti, pojasniti, evalvirati, razvrstiti, interpretirati, presoditi, upravičiti, izmeriti, napovedati, uvrstiti, priporočati, povezati, razčleniti, pregledati, beležiti, povzeti, podpreti, potrditi, vrednotiti.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napovejte učinek temperaturnih sprememb na položaj ravnotežja. • Ovrednotite ključna področja, ki prispevajo k strokovnemu znanju izkušenih učiteljev.
<u>SINTEZA</u>	<p>Glagoli: Argumentirati, razvrstiti, zgraditi, kategorizirati, zbrati, združiti, izdelati, sestaviti, konstruirati, ustvariti, oblikovati, razviti, zasnovati, uveljaviti, pojasniti, formulirati, posplošiti, proizvesti, izumiti, narediti, uravljati, spremeniti, organizirati, izvirati, načrtovati, pripraviti, predlagati, preoblikovati, rekonstruirati,</p>

	<p>popraviti, reorganizirati povezati, ponovnapisati, vzpostaviti, povzeti.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spremembe entalpije povežite z eksotermnimi in endotermnimi reakcijami. • Organizirajte program za izobraževanje bolnikov.
--	--

- **VEŠČINE (formativni cilji) - Kaj lahko oseba naredi?**

Učne izide na področju veščin lahko opredelimo kot:

“Ob koncu tega modula bo učenec znal”... ali

“Po uspešnem zaključku usposabljanja bo učenec znal”...

<u>Veščine</u>	<u>Ustrezni seznam glagolov</u>
<u>PSIHOMOTORIČNO PODROČJE</u>	<p>Glagoli:</p> <p>Prilagoditi, prilagajati, upravljati, spremeniti, urediti, sestaviti, uravnovežiti, upogniti, zgraditi, umeriti, koreografirati, kombinirati, konstruirati, kopirati, oblikovati, dostaviti, odkriti, pokazati, razlikovati (z dotikom), razstaviti, prikazati, razkosati, voziti, oceniti, preučiti, izvesti, popraviti, prijeti, zmleti, ravnati, segreti, prepoznati, manipulirati, meriti, popraviti, posnemati, posnemati, mešati, delovati, organizirati, izvajati (veščje), predstaviti, zapisati, izboljšati, skicirati, reagirati, uporabljati.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobro grafično oblikovati plakat, ki bo povzel raziskovalni projekt. • V kemijskem laboratoriju varno in učinkovito uporabljajte instrumente. • Ustno predstavite metodologijo in ugotovitve raziskovalnega projekta.

Dave (1970 v Kennedy 2006) je predlagal hierarhijo, sestavljeno iz petih ravni:

1. Posnemanje: Opazovanje vedenja druge osebe in posnemanje tega vedenja. To je prva faza učenja zapletenih veščin.

2. Izvajanje v skladu z navodili: zmožnost izvajanja določenih veščin v skladu z navodili.

3. Natančnost: Na tej ravni je učenec sposoben opraviti nalogo z malo napakami in je pri izvajanju natančen in samostojen.

4. Koordinacija: Sposobnost usklajevanja več veščin hkrati. Izvajanje lahko prilagodi posebnim zahtevam oz. potrebam posamičnega projekta.

5. Ponotranjenje: večino izvede brez razmišljanja. Veščine lahko dosledno izvaja, jih kombinira in prilagaja potrebam.

Simpson (1972 v Kennedy 2006) je razvil podrobnejšo hierarhijo, ki jo sestavlja sedem ravni:

1. Zaznavanje: Sposobnost opazovanja večšine po vnaprej določenih kriterijih.
2. Učenje: Sposobnost učenja posamičnih korakov večšine. Učenje lahko poteka na duševnem, telesnem in čustvenem nivoju.
3. Usmerjeno učenje: sposobnost učenja s podanimi povratnimi informacijami, ki vodijo do natančnejše izvedbe večšine.
4. Mehanizem: Vmesna stopnja pri učenju večšine. Izvajanje se ponotranji, kar vodi do večje samozavesti in samostojnosti pri izvajanju večšine.
5. Kompleksni odzivi: Veščine vsebujejo zapletene gibalne vzorce. Izvajanje postane avtomatsko, natančno in brez miselnega napora.
6. Prilagajanje: posameznik lahko prilagaja izvedbo glede na situacijo oz. problem, s katerim se sooči.
7. Prenos: Veščine so tako visoko razvite, da je možen njihov prenos v druge situacije.

- **VEŠČINE – Kaj mora oseba narediti?**

Veščine se izvajajo v specifičnem delovnem kontekstu oz. okolju z namenom doseganja učinkovitosti.

Opredelevanje nivoja obvladovanja posamezne večšine posameznika ob koncu programa, je namenjeno delodajalcem, da lažje prilagodijo delovne naloge zaposlenemu. Tako mora biti večšina podrobneje opredeljena na način kaj posameznik izvede oz. mora izvesti .

Učni izid večšine, je torej mogoče opredeliti kot:

- “Ob koncu modula bo učenec odgovorno in samostojno izvedel... oz. bo sposoben izvesti ...”

Primer 1:

Naslov modula: Vloga in ekologija mikrobov v okolju

“Ob koncu modula bo učenec odgovorno in samostojno izvedel... oz. bo sposoben izvesti ...”:

- Opisal glavne razrede mikroorganizmov, ki so prisotni v naravnih ekosistemih.
- Pojasniti, kako fizikalno, kemijsko in biološko okolje vpliva na mikrobovo aktivnost.
- S primeri opisati različne vrste ekoloških interakcij, ki vključujejo mikroorganizme.
- Razložiti splošni pomen mikroorganizmov za delovanje ekosistema.
- Opisati in primerjati metode, ki se lahko uporabljajo za preučevanje mikroorganizmov v okolju.

- S primeri razložiti, kako lahko uporabimo različne metode za proučevanje mikroorganizmov v naravnem okolju.

Primer 2:

<p>Naslov modula: Metode v mikrobiologiji</p> <p>“Ob koncu modula bo učenec odgovorno in samostojno izvedel... oz. bo sposoben izvesti ...”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati korake, ki so potrebni za izvedbo poskusa posamezno ali v skupini. • Opredeliti posamezne korake, potrebne za dokončanje poskusa. • Razporediti korake v zaporedju, da se lahko poskus zaključi. • Pripraviti ustrezne reagente, kulture, gojišča itd., ki so potrebni za poskus. • V laboratorijskem zvezku voditi jasen zapis vsakega poskusa in podatkov, pridobljenih pri poskusu. • Vrednotiti prejete podatke in jih ustrezno interpretirati. • Individualno ali v skupinski razpravi opredeliti sklepe, ki jih je mogoče povzeti iz podatkov. • Predstaviti zaključen poskus v pisnem poročilu. • Poskus predstaviti v ustnem poročilu, pri čemer je potrebno opredeliti zaporedne rezultate poskusa in interpretirati sklepe.

- KOMPETENCA – Odnosi, čustva, vrednote, pričakovanja, prioritete ter motivacija vplivajo na znanje in veščine posameznika.

Učni rezultat kompetence je mogoče opredeliti kot:

- “Ob koncu tega modula bo učenec znal... ali izvedel...”
- “Po uspešnem zaključku tega modula bo učenec znal ...”

Ob tem pa je nujno potrebno tudi vključiti posameznikova čustva, vrednote, pričakovanja, prioritete, ter motivacijske elemente.

	<u>Ustrezni seznam glagolov</u>
<p>UČINKOVITA DOMENICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stališča • Občutki • Vrednote • Pričakovanja • Motivacija • Prioritete <p style="text-align: center;"></p> <p>Vpliv in sprememba vedenja učenca</p>	<p>Glagoli:</p> <p>Vrednotiti, spoštovati, ceniti, vprašati, sprejeti, odgovoriti, pomagati, poskusiti, izzivati, združiti, dokončati, prilagoditi, sodelovati, braniti, pokazati (prepričanje), razlikovati, razpravljati, prikazati, spor, sprejeti, slediti, držati, začeti, vključiti, upravičiti, poslušati, naročiti, organizirati, sodelovati, vaditi, pridružiti, deliti, soditi, pohvaliti, vprašati, povezati, poročati, rešiti, deliti, podpirati, sintetizirati, ceniti.</p> <p>Primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bo pokazal željo po dobri komunikaciji z bolniki. • Pri reševanju konfliktnih vprašanj bo sledil osebnim prepričanjem in etičnim vidikom.

Spremembe se bodo pokazale v poklicnem ali zasebnem življenju.

7.6. Transformativno učenje in trajnostne kompetence (GreenComp, 2022)

Izobraževanje, ki temelji na usposobljenosti in učencem pomaga razviti trajnostne veščine na podlagi znanja in stališč, lahko pomaga pri spodbujanju odgovornega delovanja in spodbudi pripravljenost za ukrepanje ali zahtevo po ukrepanju na lokalni, nacionalni in svetovni ravni. Če bodo učenci postali usposobljeni za trajnostna vprašanja, bodo lahko premagali kognitivno disonanco, ki nastane, če vedo o nekem vprašanju, vendar nimajo možnosti za ukrepanje.

Trajnostne kompetence spodbujajo TRANSFORMATIVNO UČENJE, ki je ključno za krepitev pozitivnega prehoda k trajnostnemu vedenju. Omogočilo jim bo, da se soočijo z izzivi sedanjosti in prihodnosti. Pri tem je potrebno poudariti čustveno področje kompetenc (stališča, motivi, občutki in vrednote).

Slika 14: Grafični prikaz trajnostnih kompetenc. Vir: GreenComp, 2022

- Trajnostne kompetence, njihovi deskriptorji in način odgovornosti

PODROČJE	KOMPETENCE	OPIS	NAČIN ODGOVORNOSTI
1. Uresničevanje trajnostnih vrednot	1.1 Vrednotenje trajnosti	Razmisliti o osebnih vrednotah; ugotoviti in razložiti, kako se vrednote razlikujejo med ljudmi in skozi čas, ter kritično oceniti, kako se ujemajo s trajnostnimi vrednotami.	<ul style="list-style-type: none"> • zna izraziti in zagovarjati vrednote, načela in cilje trajnostnosti, hkrati pa priznava različna stališča.
	1.2 Spodbujanje pravičnosti	Podpiranje enakosti in pravičnosti za sedanje in prihodnje generacije, ter učenje trajnost preko prejšnjih generacij.	<ul style="list-style-type: none"> • se zavzema za spoštovanje interesov prihodnjih generacij.
	1.3 Spodbujanje ohranjanja narave	Priznati, da je človek del narave, ter spoštovati potrebe in pravice drugih vrst in narave same, da bi obnovili zdrave in odporne ekosisteme.	<ul style="list-style-type: none"> • skrbi za harmoničen odnos med naravo in človekom.
2. Sprejemanje kompleksnosti na področju trajnosti	2.1 Sistemsko razmišljanje	Pristopiti k trajnostnemu problemu z vseh strani; upoštevati čas, prostor in kontekst, da bi razumeli, kako elementi medsebojno delujejo znotraj sistemov in med njimi.	<ul style="list-style-type: none"> • skrbi za kratkoročne in dolgoročne vplive osebnih dejavnosti na druge in planet.
	2.2 Kritično razmišljanje	Oceniti informacije in argumente, opredeliti domneve, izzvati obstoječe stanje in razmisliti o tem, kako osebne, družbene in kulturne okoliščine vplivajo na mišljenje in sklepe.	<ul style="list-style-type: none"> • zaupa znanosti, čeprav ni nekaterih znanj, potrebnih za popolno razumevanje znanstvenih trditev.
	2.3 Formuliranje problema	Formulirati sedanje ali prihodnje izzive kot probleme na področju trajnostnosti z vidika težavnosti, udeležencev, časa in geografskega obsega, da se opredelijo ustrezni pristopi k predvidevanju in preprečevanju problemov ter blaženju že obstoječih problemov in prilagajanju nanje.	<ul style="list-style-type: none"> • aktivno posluša in kaže empatijo, ko sodeluje z drugimi pri oblikovanju trenutnih in potencialnih trajnostnih izzivov.

3. Načrtovanje trajnostne prihodnosti	3.1 Pismenost za prihodnost	Predvidevanje alternativnih trajnostnih prihodnosti z oblikovanjem in razvijanjem alternativnih scenarijev, ter opredelitvijo potrebnih ukrepov za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • se zaveda, da lahko predvidene posledice za sebe in skupnost vplivajo na izbiro nekaterih scenarijev pred drugimi..
	3.2 Prilagodljivost	Obvladovanje prehodov in izzivov v zapletenih trajnostnih razmerah, ter sprejemanje odločitev v zvezi s prihodnostjo ob upoštevanju negotovosti, dvoumnosti in tveganja.	<ul style="list-style-type: none"> • je pripravljen opustiti netrajnostne prakse in preizkusiti alternativne rešitve.
	3.3 Raziskovalno mišljenje	Sprejeti relacijski način razmišljanja z raziskovanjem in povezovanjem različnih disciplin, uporabo ustvarjalnosti in eksperimentiranja z novimi idejami ali metodami.	<ul style="list-style-type: none"> • se zavzema za obravnavo trajnostnih izzivov in priložnosti z različnih vidikov.
4. Trajnostno delovanje	4.1 Politična dejavnost	Znajti se v političnem sistemu, opredeliti politično pristojnost in odgovornost za netrajnostno ravnanje ter zahtevati učinkovite politike za trajnostnost.	<ul style="list-style-type: none"> • zahteva politično odgovornost za netrajnostno ravnanje.
	4.2 Kolektivno ukrepanje	Ukrepati za spremembe v sodelovanju z drugimi.	<ul style="list-style-type: none"> • je pripravljen sodelovati z drugimi in izpodbijati status quo.
	4.3 Individualna iniciativa	Prepoznati lastne možnosti za trajnost in dejavno prispevati k izboljšanju možnosti za skupnost in planet.	<ul style="list-style-type: none"> • samozavestno predvideva in vpliva na trajnostne spremembe.

Vir: GreenComp (2022)

7.7. Podjetniške kompetence (EntreComp, 2018)

Kmetje potrebujejo dodatna znanja, veščine in kompetence, da razvijejo podjetniško miselnost, ki jim omogočajo preoblikovanje "kmetije" v "podjetje". To je še bolj očitno v primeru ekoloških kmetov, pri katerih so donosi na hektar nižji, proizvodni stroški pa višji. Pri tem ni pomembno le ekonomsko znanje, temveč tudi prilagodljivost, iznajdljivost, ustvarjalnost in odprtost. Pri tem se opiramo na izsledke evropskega okvira kompetenc za podjetništvo. Link: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=en>

Slika 15: 15 kompetenc, ki jih je opredelil EntreComp in ki pomagajo razviti podjetništvo. Vir: EntreComp, 2018

8. MODULARNI TEČAJ USPOSABLJANJA FARM4SD

8.1. Moduli usposabljanja Farm4SD – R2/R3

Za module usposabljanja Farm4SD bomo oblikovali učni načrt ter pripravili vsebine, ki so namenjeni malim in srednje velikim kmetom, da bodo pridobili znanje, veščine in kompetence trajnostnega kmetijstva.

Usposabljanje bo sestavljeno iz štirih modulov:

- Modul 1: Stebri trajnostnega kmetijstva
- Modul 2: Podjetniška znanja za trajnostne kmetovalce
- Modul 3: Finančno opismenjevanje in možnosti financiranja za zeleno preobrazbo kmetijskega sektorja
- Modul 4: Mehke veščine za trajnostne kmetovalce

Slika 15: Učni načrt Farm4SD bo vseboval 4 module.

Modul 1: Stebri trajnostnega kmetijstva			
1. SPLOŠNE INFORMACIJE			
1.1 Ime modula	Stebri trajnostnega kmetijstva	1.2 Ure (1 ura je 45 minut)	10 ur: 6,5 ure –v živo in 3,5 ur – individualnega učenja
1.3 Tečaj usposabljanja	Modularni tečaj usposabljanja Farm4SD	1.4 Delovna obremenitev ustreza točkam ECTS + mikro dokazil ; stopnja EQF	1,5 ECTS točk ali 1 mikro dokazil o; 4. Stopnja EQF
2. CILJI IN UČNI IZIDI			
2.1 Cilji	2.1.1 Ob koncu modula bo učenec pridobil znanje in veščine za razumevanje osnov trajnostnega kmetijstva in prilagojenih praks upravljanja kmetovanja. Učenec bo sposoben razmisliti o trajnostnem gospodarstvu in trajnostnem kmetijskem sektorju z vsemi njegovimi vidiki: socialnim, ekološkim in okoljskim ter izzivi in priložnostmi v tem okviru za posamezno kmetijsko podjetje, vključeno v obstoječe in nove vrednostne verige na področju hrane, krme, vlaken, energije in storitev. Učenec bo lahko kritično razmišljal in izboljšal obstoječe vrednostne verige ter procese, se bolje prilagodil trgu in ostal odprt za tradicijo in inovacije v sektorju.		
2.2 Učni izidi pričakovani na ravni modula			
2.2.1 Znanje Ob koncu modula bo udeleženeec znal:	2.2.1.1. Razložiti trajnost kot koncept 2.2.1.2. Prepoznati trajnostno kmetijstvo 2.2.1.3. Opaziti povezavo med trajnostjo v celotnem gospodarstvu, kmetijstvu in vaši posamezni kmetiji 2.2.1.4 Preveriti primere trajnostnega kmetovanja		

<p>2.2.2 Veščine</p> <p>Ob koncu modula bo udeleženec znal:</p>	<p>2.2.2.1. Opredeliti in predstaviti konceptov trajnostnega kmetovanja</p> <p>2.2.2.2. Razmisliti o strategijah za izboljšanje trajnostnega kmetovanja</p> <p>2.2.2.3. Oceniti učinke sprememb v proizvodnem procesu ali prodaji proizvodov.</p> <p>2.2.2.4. Razumeti koncepte, povezane s trajnostnim gospodarstvom, kot so ponovna uporaba, kaskadna uporaba z majhnim vložkom</p> <p>2.2.2.5. Razmisliti o partnerstvu, sodelovanju ali zadrugah na trgu</p>
<p>2.2.3 Kompetence</p> <p>Ob koncu modula bo udeleženec pridobil odgovornost in samostojnost, ter bo znal:</p> <p>Ob koncu modula bo udeleženec ...</p>	<p>2.2.3.1. Se bo zavedal pomena trajnostnega razvoja pri vsakodnevem poslovanju.</p> <p>2.2.3.2. Bo vključeval trajnostne strategije in koncepte v načrtovanje kmetijske dejavnosti.</p> <p>2.2.3.3. Bo pripravljen uvajati prakso trajnostnega kmetovanja.</p> <p>2.2.3.4. Bo pripravljen izkazovati samozavest za nenehno delo na stalnem izboljševanju trajnostnega stanja na kmetiji.</p>
<p>2.3. Predstavite vsebino modula z 10 točkami (lahko podrobneje opišete vsebino, ne le naštejete sposobnosti).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Začnimo s splošnimi opredelitvami, kaj je trajnost in kaj so večnamenskost, zeleno gospodarstvo in krožno gospodarstvo. - Analiza glede na vsakega posameznika, kakšno je/je bilo njegovo dojetje trajnosti in nadaljnjih pojmov. - Razčlenitev trajnosti od trajnostnega gospodarstva prek trajnostnega kmetijstva do trajnostne posamezne kmetije. - Pregled posebnih pojmov znotraj trajnosti: krožno gospodarstvo, ponovna uporaba, kaskadna uporaba - Predstavite posebne koncepte na področju kmetijstva: nizko porabo, regionalno gospodarstvo, ponovno uporabo, kaskadno rabo. - Pregledati sodelovanje, partnerstvo, zadruga - Prikaz možnosti trajnostnega kmetovanja v okviru predelave proizvodov - Prikaz možnosti trajnostnega kmetovanja pri prodaji proizvodov - Poraba tega znanja za dolgoročne trajnostne strategije za posamezno kmetijo 	

Modul 2: Podjetniška znanja za trajnostne kmetovalce			
1. SPLOŠNE INFORMACIJE			
1.1 Ime modula	Podjetniška znanja za trajnostne kmetovalce	1.2 Ure (1 ura je 45 minut)	10 ur: 6,5 ur – v živo in 3,5 ure – individualnega učenja
1.3 Tečaj usposabljanja	Nadgradnja usposabljanja za izboljšanje podjetniških veščine	1.4 Delovna obremenitev ustreza x št. točkam ECTS + x št. mikopotr dil; stopnja EQF	1,5 ECTS točk ali 1 mikrodokazil o, 4. Stopnja EQF
2. 2. CILJI IN UČNI IZIDI			
2.1 Cilji	2.1.1 Ob koncu modula bo učenec pridobil znanje in veščine za razvoj trajnostne dolgoročne poslovne strategije, ki vključuje finančno odgovornost, usmerjenost k strankam in odpornost na nepredvidene okoliščine.		
2.2 Učni izidi, pričakovani na ravni modula			
2.2.1 Znanje Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.1.1. Prilagoditi strategije poslovnega načrta na podlagi povratnih informacij strank. 2.2.1.2. Razumeti načela novega dela in ustrezno prilagoditi upravljanje človeških virov 2.2.1.3. Razumeti temeljna načela trajnosti v kmetijstvu		
2.2.2 Veščine Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.2.1. Uporabiti načela skladnosti izdelka s trgov. 2.2.2.2. Razviti poslovno idejo ter določiti dolgoročne, srednjeročne in kratkoročne cilje 2.2.2.3. Sposoben izvajati tržne raziskave in interpretirati rezultate tržnih raziskav. 2.2.2.4. Znati poiskati nove tržne poti za izdelke.		
2.2.3 Kompetence	2.2.3.1. Izvajati strategije tveganja v negotovih okoliščinah.		

<p>Ob koncu modula bo udeleženeec pridobil odgovornost in samostojnost, ter bo znal:</p> <p>Ob koncu modula bo udeleženeec ...</p>	<p>2.2.3.2. Biti sposoben prilagajati strategije poslovnega načrta.</p> <p>2.2.3.3. Integrirati vsakodnevno poslovno digitalno učinkovitost</p> <p>2.2.3.4. Neprestano iskati nove tehnologije za izboljšanje poslovne uspešnosti.</p> <p>2.2.3.5. Prepoznati poslovne priložnosti v kmetijstvu</p>
<p>2.3. Predstavite vsebino modula z 10 točkami (lahko podrobneje opišete vsebino, ne le naštejete sposobnosti).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Začeli bomo s splošnimi tržnimi trendi na področju trajnosti. - Ugotavljanje skladnosti izdelka s trgom na podlagi potreb in povratnih informacij strank - Ugotavljanje mehanizmov za nenehno izboljševanje tehnoloških procesov - Prilagoditev lastne trženjske strategije za nagovarjanje vnaprej opredeljenih strank - Analiza trenutnih vsakodnevnih poslovnih rutin in izboljšanje vidikov digitalizacije - Uporaba poslovnega modela za vključitev vseh učnih enot tečaja v dolgoročno strategijo, na podlagi katere se opredelijo kratkoročni in srednjeročni ključni kazalniki uspešnosti 	

<p>Modul 3: Finančno opismenjevanje in možnosti financiranja za zeleno preobrazbo kmetijskega sektorja</p>			
<p>1. SPLOŠNE INFORMACIJE</p>			
<p>1.1 Ime modula</p>	<p>Finančno opismenjevanje in možnosti financiranja za zeleno preobrazbo kmetijskega sektorja</p>	<p>1.2 Ure (1 ura je 45 minut)</p>	<p>10 ur: 6,5 ur – v živo in 3,5 ure – individualnega učenja</p>
<p>1.3 Tečaj usposabljanja</p>	<p>Farm4SD Modularni tečaj usposabljanja</p>	<p>1.4 Delovna obremenitev ustreza x št. točkam ECTS + x št. mikopotrdil; stopnja EQF</p>	<p>1,5 ECTS točk ali 1 mikrodokazil o, 4. Stopnja EQF</p>

2. CILJI IN UČNI IZIDI	
2.1 Cilji	2.1.1 Ob koncu modula bo učenec pridobil znanje in veščine, da bo lahko deloval kot finančno pismen podjetnik, ki bo zagotovil dolgoročno obstojnost svojega kmetijskega podjetja z uporabo osnovnih načel upravljanja financiranja ter ugotavljanja javnih in zasebnih virov financiranja, vključno z alternativnimi viri.
2.2 Učni izidi, pričakovani na ravni modula	
2.2.1 Znanje Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.1.1. Pojasniti kaj je finančno upravljanje in kakšen je njegov pomen 2.2.1.2. Opredeliti kaj je poslovni proračun. 2.2.1.3. Povezati osnovna finančna orodja/načela, kot so denarni tok, izkaz poslovnega izida, dobičkonosnost in donosnost naložb, s svojim kmetijskim podjetjem 2.2.1.4. Opisati javne in zasebne vire financiranja za kmetijsko dejavnost
2.2.2 Veščine Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.2.1. Oblikovati proračuna za svojo kmetijsko dejavnost 2.2.2.2. Uporabljati koncepte finančnega načrtovanja in napovedovanja za svojo kmetijsko dejavnost 2.2.2.3. Prepoznati javnih in zasebnih virov financiranja. 2.2.2.4. Izbrati najprimernejših virov financiranja za zagon ali širitev svojega kmetijskega podjetja.
2.2.3 Kompetence Ob koncu modula bo udeleženec pridobil odgovornost in samostojnost, ter bo sposoben: Ob koncu modula bo udeleženec ...	2.2.3.1. Zavedati se pomena finančnega načrtovanja in napovedovanja pri vsakodnevem poslovanju. 2.2.3.2. Izkazati pripravljenost za vzpostavitev finančno vzdržnega kmetijskega podjetja. 2.2.3.3. Razlikovati med različnimi viri financiranja, primernimi za njegovo kmetijsko dejavnost 2.2.3.4. Biti samozavesten pri iskanju ustreznih možnosti financiranja za trajnostni razvoj svojega kmetijskega podjetja.
2.3. Predstavite vsebino modula z 10 točkami (lahko podrobneje opišete vsebino, ne le naštejete sposobnosti).	

➤ **Finančna pismenost kmetov v EU (na podlagi EntreComp)**

- Oblikovanje proračuna za kmetijsko podjetje
- Finančno upravljanje: Uporaba konceptov finančnega načrtovanja in napovedovanja za kmetijsko podjetje

➤ **Ugotavljanje javnih in zasebnih virov financiranja (na podlagi EntreComp)**

- Sredstva EU, ki so na voljo na nacionalni ali regionalni ravni
- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)
- Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)
- Evropski socialni sklad (ESS)
- Kohezijski sklad (KS)
- Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) EU funding available at the EU level
- EASME - Izvajalska agencija za MSP
- Obzorje 2020
- EUROSTARS
- COSME - EASME - Izvajalska agencija za MSP
- Erasmus za mlade podjetnike (EYE) - Erasmus+
- Evropski investicijski sklad
- Program LIFE+

Alternativne oblike financiranja

- Množična financiranja
- Mikroposojila (zasebne pobude)

Modul 4: Mehke veščine za trajnostne kmetovalce

1. SPLOŠNE INFORMACIJE

1.1 Ime modula	Mehke veščine za trajnostne kmetovalce	1.2 Ure (1 ura je 45 min)	10 ur: 6,5 ur – v živo 3,5 ur – individualnega učenja
1.3 Tečaj usposabljanja	Modularni tečaj usposabljanja Farm4SD	1.4 Delovna obremenitev ustreza x št. točk ECTS + x št. mikrodokazil , stopnja EQF	1,5 ECTS točk ali 1 mikrodokazil o; 4. Stopnja EQF
2. CILJI IN UČNI IZIDI			
2.1 Cilji	2.1.1 Ob koncu modula bo učenec pridobil znanje in veščine, da bo kot podjetnik na svoji kmetiji lahko uporabil mehke veščine, kot so komunikacija, kritično razmišljanje, timsko delo, ustvarjalnost, agilnost in mreženje, ter tako zagotovil dolgoročno uspešnost svojega kmetijskega podjetja. S tem znanjem bo udeleženec lahko razumel samega sebe, samozavestneje oblikoval in načrtoval projekte na kmetiji, bolje komuniciral s strankami, kritično razmišljal in izboljševal procese, se bolje prilagajal trgu in se še bolj boril na svojem strokovnem področju.		
2.2 Učni izidi, pričakovani na ravni modula			
2.2.1 Znanje Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.1.1. Razložiti kaj so mehke veščine. 2.2.1.2. Navesti kaj so mehke veščine in jih opisati. 2.1.3.3 Povedati primere mehkih veščin.		
2.2.2 Veščine Ob koncu modula bo udeleženec znal:	2.2.2.1. Opredeliti in predstaviti kmetijsko podjetje. 2.2.2.2. Odkriti kje mora narediti izboljšave na področju mehkih veščin za svoje kmetijsko podjetje. 2.2.2.3. Uporabiti primere mehkih veščin na praktičnem primeru. 2.2.2.4. Oblikovati sebe v bolj samozavestno in zaupanja vredno osebo v kmetijskem podjetju.		
2.2.3 Kompetence	2.2.3.1. Zavedati se pomena mehkih veščin pri vsakodnevnem poslovanju. 2.2.3.2. Razlikovati in uporabljati mehke veščine v različnih fazah načrtovanja kmetijskega podjetja. 2.2.3.3. Izkazati pripravljenost za uporabo mehkih veščin.		

Ob koncu modula bo udeleženec pridobil odgovornost in samostojnost, ter bo znal:	2.2.3.4. Pokazati samozavest pri uporabi mehkih veščin za prepoznavanje ustreznih možnosti za trajnostni razvoj svojega kmetijskega podjetja.
--	---

Ob koncu modula bo udeleženec ...

2.3. Predstavite vsebino svojega modula z 10 točkami (lahko podrobneje opišete vsebino, ne le naštejete veščine).

- Splošne opredelitve in definicije mehkih veščin.
- Analizo glede na vsakega posameznika, kako se zaveda svojih veščin in kje so njegove vrzeli.
- Kako vnesti mehke veščine v dejavnosti na kmetiji.
- Uporabo mehkih veščin za povečanje samozavesti, da bi se bolje predstavili v poslovnem svetu.
- Kako z nadgradnjo mehkih veščin prilagoditi svojo trženjsko strategijo, da bi nagovarjala vnaprej določene stranke.
- Uporaba znanja o mehkih veščinah v dolgoročnih strategijah.

8.2. Struktura modularnega usposabljanja Farm4SD

1. Načrtovanje dejavnosti v skladu z učnimi izidi

- Mentorski priročnik z načrtom pouka (Predloga 1.1), ki bo vključeval načrt izvajanje pouka v živo in načrt izvajanja na daljavo.
- Gradivo za aktivnosti (Predloga 1.2) za samostojno učenje

2. Priprava materialov

- Predloge Powerpoint (Predloge 1.3)
- Če svoje teme predstavljate samo s slikami, morate v razdelku za opombe navesti vsebino, ki jo želite predstaviti.

3. Elementi mikrodokazil za potrditev usposabljanja

- Obrazec na strani 17 (Slika 8: Standardi EU za razvoj mikrokredita Farm4SD. Prirejeno po Futures et al., 2020)

Učni priročnik bo pospešil aktivno učenje. Predloga 1.3

- Za lažje izvajanje delovnega priročnika v učnem procesu z rešitvami bodo partnerji pripravili tudi smernice.

Samostojno (asinhrono) učenje

Trajanje modula:

- 3,5 ure (45 min x 3,5)
- Učno gradivo, ki ga je treba razviti:
 - Dodatni učni viri (spletni viri) - Predloga 2.1
 - Učna aktivnost - Predloga 2.2
 - Študija primera - Predloga 2.3

Sinhrono spletno usposabljanje

Trajanje modula: 6,5 ur

- Učno gradivo, ki ga je treba razviti:
 - Priročnik za učitelje, vključno z načrtom pouka in dejavnostmi, ki se bodo izvajale med izvajanjem usposabljanja
 - Predstavitev v PowerPointu, ki jo bo uporabil izvajalec usposabljanja, vključno z opombami za udeležence
 - Delovni zvezek za učence, ki bo pripravljen na podlagi predstavitve Powerpoint

Primer:

V vednost lahko obiščete platformo za e-učenje projekta Wires-Crossed, se prijavite na tečaj in preverite, kako so bili naloženi učni viri projekta IO2-Razvoj medijskih veččine skupnosti Viri: <https://wirescrossed.eu/elearning/login/index.php>

Ti učni pripomočki so bili naloženi tudi na spletno stran projekta v obliki datotek, ki vključujejo vse razvito gradivo. for all the modules: <https://wirescrossed.eu/outputs/>

8.3. Kombinirano učenje – učenje v živo ter samostojno sinhrono in asinhrono virtualno učenje

Gradivo, ki bo pripravljeno za samostojno osebno, sinhrono ali asinhrono spletno učenje, bo sestavljeno iz:

- Virov za samostojno učenje: viri s spleta, kot so članki, videoposnetki, podcasti, uradne knjige itd. v nacionalnih jezikih ali angleščini (predloga 2.1), ki bodo predstavljeni v obliki priročnika. Vsak priročnik bo vseboval pet (5) virov,
- 1 aktivnost za samostojno učenje (predloga 2.2),
- 1 študijo primera za samostojno učenje (predloga 2.3).

Predloge za pripravo gradiva za samostojno učenje so na voljo v Prilogi II k temu dokumentu.

Za informacije lahko obiščete platformo za e-učenje projekta Wires-Crossed, se vpišete v tečaj in preverite, kako so na voljo učni viri projekta Wires-Crossed.

Viri se nahajajo na: <https://wirescrossed.eu/elearning/login/index.php>

8.4. Formativno spremljanje

Pri usposabljanju Farm4SD je velika pozornost namenjena formativnem spremljanju in zagotavljanju povratnih informacij. Izvajalec delavnice in udeleženci bodo skupaj določili učne cilje in preverili, ali so dosegli v skladu z zastavljenimi merili.

Povratne informacije imajo tri namene:

- osvetlujejo napredek učenca ter pojasnijo kakšno raven kompetenc so učenci dosegli.
- spodbujajo učence, da napredujejo na svojih šibkih področjih,
- ponujajo jim priložnosti za reševanje učnih izzivov.

V izmenjavo povratnih informacij so vključeni izvajalec delavnice, učenci posamezne učne skupine (v primeru skupinskega dela - medsebojno ocenjevanje) in posamezniki (samoocenjevanje).

Povratne informacije morajo biti (Wiggins, 2012):

- specifične glede na učni cilj;
- oprijemljive in pregledne;
- usmerjene k dejanjem;
- uporabniku prijazne (specifične in prilagojene individualni osebi);
- pravočasne;
- stalne (ne podajo se le ob koncu, ampak tudi med procesom izvedbe).

Vprašanja, ki udeležencem (in izvajalcu delavnice) pomagajo opredeliti naslednje korake v učnem procesu:

PREDHODNO ZNANJE:

- Katera znanja in veščine potrebujem za uspešno nadaljevanje učenja? Katera znanja sem že pridobil? Kako bom pridobil znanje in veščine, ki mi še manjkajo?

UČNI IZIDI IN MERILO USPEŠNOSTI:

- Katera znanja in veščine so bistvenega pomena za to, da se še naprej učim, da jih pridobim? Kako bom vedel, da znam?

IZVAJANJE DEJAVNOSTI:

- Kaj bomo storili? Kaj bodo storili posamezniki v skupini? Kaj bomo reševali/raziskovali/razvijali/izvajali? Ali bomo potrebovali pomoč? Koga bomo prosili za pomoč?

SKUPINSKO UČENJE:

- Kako se bomo skupaj učili? Ali se lahko kaj naučimo od druge skupine v razredu? Kako bomo podajali povratne informacije sošolcem?

Faze formativnega ocenjevanja:

Ocenjevanje - povratne informacije se lahko zapišejo v učni dnevnik in se delijo v konstruktivnem dialogu med udeleženci in animatorjem delavnice.

PRED ZAČETKOM MODULA ...
<ul style="list-style-type: none"> • udeleženci in izvajalci delavnic izpolnijo evalvacijski vprašalnik, • vprašanja morajo biti povezana s predhodnim znanjem in pričakovanji.
KO SE MODUL ZAČNE
<ul style="list-style-type: none"> • Na podlagi analize lahko izvajalec delavnice prilagodi učne izide in vsebino usposabljanja, ki jih udeležencem predstavi na začetku tečaja. • Udeleženci se skupaj dogovorijo, da bodo sledili tem učnim ciljem. Sodelovanje pri oblikovanju učnih rezultatov je motivacijski element, ki udeležence spodbuja k ocenjevanju predlaganega učnega procesa.
OB KONČANJU MODULA
<ul style="list-style-type: none"> • Ob koncu izvajalec delavnice in udeleženci ponovno izpolnijo evalvacijski vprašalnik, da preverijo svoj napredek pri doseganju učnih ciljev. • Vprašalnik naj vsebuje tako vprašanja odprtega kot zaprtega tipa. • Po analizi je treba udeležencem omogočiti, da ponovno pregledajo točke njihove pomanjkljivosti.

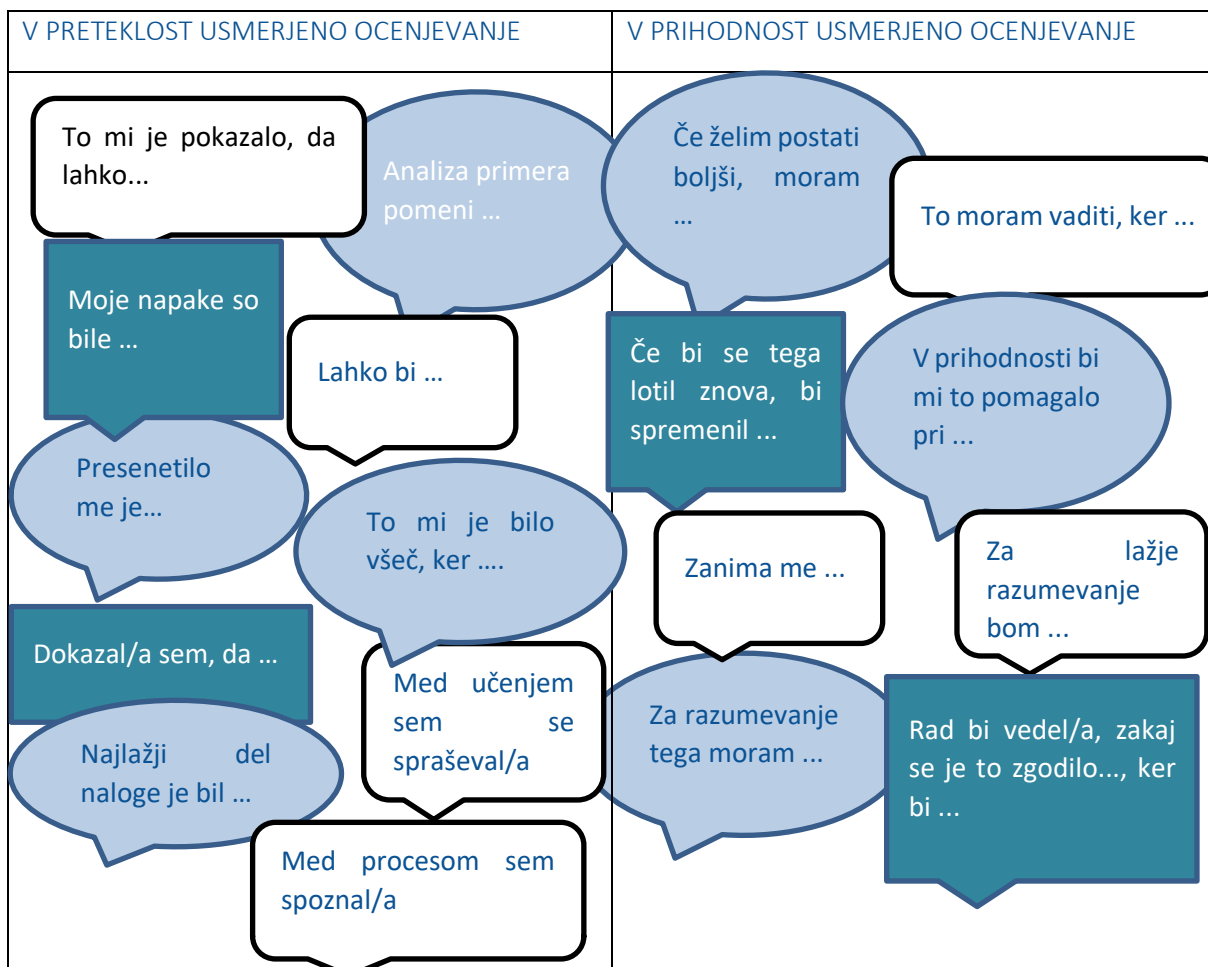
* Enota ocenjevanja ni nujno celoten modul, lahko je tudi ena glavna dejavnost ali srečanje.

Kaj lahko izvajalec delavnice pridobi z uvedbo formativnega ocenjevanja?

- Možnost prilagajanja poučevanja potrebam vsakega udeleženca v skupini;
- Vpogled v različne učne stile udeležencev;
- Bolj zavzeti udeleženci, ki lahko sami upravljajo svoj učni proces;
- Prenos odgovornosti za učenje in znanje udeleženca;
- Priložnost za povečanje motivacije in kakovosti znanja udeležencev;
- Povratne informacije o tem, kako udeleženci napredujejo na poti do cilja, vpogled v njihov način razmišljanja in razumevanja, čemur izvajalec delavnice prilagodi svoje poučevanje;
- Udeleženci in izvajalci delavnice so partnerji v učnem procesu;
- Izvajalec delavnice s svojim učenjem ohranja veselje udeležencev do učenja.

Kaj udeleženec/učenec pridobi s formativnim ocenjevanjem?

- Učenec, ki pozna merila uspešnosti, lahko pridobi nadzor nad svojo učno uspešnostjo, kar mu omogoča, da namen učenja doživlja kot izziv in ne kot vir škodljivega stresa;
- Učenec dobi vpogled v to, kako se uči in kako usmerja svoj učni proces (kako mi gre, v čem sem dober, kaj moram storiti, da bom napredoval, kaj mi še manjka na poti do uspeha); Feedback offers learners the possibility and the way to overcome shortcomings;
- To je tudi priložnost za sodelovanje in kakovosten dialog z izvajalcem delavnice in drugimi udeleženci v skupini; It makes the learner aware of his/her progress, which increases his/her self-confidence.
- Učna pot je jasno strukturirana in podprta;
- Razvija prilagodljivost in sposobnost prilagajanja pri načrtovanju in izvajanju poti do cilja;
- Učenec ima možnost, da je viden, slišan in vključen v učni proces.

9. Viri:

Bianchi, G., Pisiotis, U. and Cabrera Giraldez, M., GreenComp The European sustainability competence framework (online), Punie, Y. and Bacigalupo, M. editor(s), EUR 30955 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022, ISBN 978-92-76-46485-3, doi:10.2760/13286, JRC128040 (cited by: 11.12.2022). Available on: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>

Fritz, L and Riede, M. YOUrALPS; Political strategies on Education for sustainable development and Mountain – oriented education. Path to implementation into the formal education system of five Alpine adjacent states. Institute of Geography. Innsbruck. 2018 (online). (cited by: 15.10.2022). Available on: <https://www.alpine-space.org/projects/youralps/en/project-results/comparative-report>

Futures, S.H., Andersen T. and Nedergaard Larsen, K. Executive summary of a European approach to micro-credentials. The output of the micro-credentials higher education consultation group (online). (cited by: 11.12.2022) 2020 Available on: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7a939850-6c18-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>

Grah, J., Holcar Brunauer, A., Rutar Ilc, Z., Roglič Ožek S., Gramc, J., Skvarč, M., Čuk, A., Žarkovič Adlešič, B., Cotič Pajntar J., Zore, N. Inclusive school – Guidelines for teachers and other school staff. The National Education Institute Slovenia, Ljubljana: 7 books (5th chapter)

Hrastinski, S. What Do We Mean by Blended Learning? TechTrends (online). 2019, Volume 63 (cited by 11.12.2022). Available on: https://www.researchgate.net/publication/330935647_What_Do_We_Mean_by_Blended_Learning

Holcar Brunauer, A., Bizjak, C., Cotič Pajntar, J., Borstner, M., Eržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Kregar, S., Margan, U., Novak, L., Rutar Ilc, Z., Zajc, S. in Zore, N. 2017. Formative assesment for learning support – Guidelines for teachers and other school staff. The National Education Institute Slovenia, Ljubljana: 7 books (5. poglavje)

Kennedy, D. 2006. Writing and using learning outcomes: a practical guide (online). Cork, University College Cork; 2006 (cited by: 11.12.2022). Available on: <https://cora.ucc.ie/bitstream/handle/10468/1613/A%20Learning%20Outcomes%20Book%20D%20Kennedy.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Learning outcomes approaches in VET curricula A comparative analysis of nine European countries (online). 2010; CEDEFOP, Luxembourg: Publications Office of the European Union (cited by: 11.12.2022). Available on: https://www.cedefop.europa.eu/files/5506_en.pdf

Menapace, L., Colson, G. and Raffaelli, R. Climate change beliefs and perceptions of agricultural risks: An application of the exchangeability method (online). Global Environmental Change. 2015, Volume 35, pages 70 – 81 (cited by: 11.12.2022). Available on: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959378015300121?via%3Dihub>

Miller-Young, J. A Guide to Learning Outcomes at the University of Alberta (online). The University of Alberta, Centre for teaching and learning. 2018 (cited by: 11.12.2022). Available on: <https://www.ualberta.ca/centre-for-teaching-and-learning/media-library/learning-outcomes/learning-outcomes-guide-uofa.pdf>

Moon, J. E. Reflection in higher education learning (online). 2001, Working Paper 4. York, UK: The Higher Education Academy. (cited by: 15.10.2022). Available on: <https://nursing-midwifery.tcd.ie/assets/director-staff-edu-dev/pdf/PD-%20Working-Paper-4-Moon.pdf>

Ryan, C., Bergin, M., Titze, S., Ruf, W., Kunz, S. and Wells, J.S.G. ECVET and ECTS credit equivalency in higher education – A bridge too far (online)? European Journal of Education. 2018, Volume 53, pages 1 – 11 (cited by: 11.12.2022). Available on: https://www.researchgate.net/publication/328285464_ECVET_and_ECTS_credit_equivalency_in_higher_education_-_A_bridge_too_far

Sati, T. and Drechsler, A. A Competence-Focused Assessment Framework for Project Management Certifications. Twenty-first Americas Conference on Information Systems (online). 2015; Puerto Rico (cited by: 11.12.2022). Available on: <https://aisel.aisnet.org/amcis2015/ITProjMan/GeneralPresentations/3>

Teacher Academy. Publications, developed for the online course Bridging Distance and In-School Learning – Blended Learning in Practice, 2021. Available on: https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/teacher_academy/catalogue/detail.cfm?id=177634

Wiggins, G.. Seven Keys to Effective Feedback. Educational Leadership. 2012 Volume 70, pp: 10-16. Available on: [Wiggins, G. \(2012\). Seven Keys to Effective Feedback. Educational Leadership, 70, 10-16. - References - Scientific Research Publishing \(scirp.org\)](#)

Winterton, J., Delamare - Le Deist, F., Stringfellow, E. Typology of knowledge, skills and competences: clarification of the concept and prototype (online). 2006. Cedefop Reference series 64, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. (cited by: 11.12.2022). Available on: https://www.cedefop.europa.eu/files/3048_en.pdf

Young, C. and Perović, N. Rapid and Creative Course Design: As Easy as ABC (online)? Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2016. Volume 228, pages 390 – 395 (cited by 12.12.2022). Available on: https://www.researchgate.net/publication/305892523_Rapid_and_Creative_Course_Design_As_Easy_as_ABC

Young, C. and Perović, N. ABC Learning Design, ABC to VLE Erasmus+ project (online). UCL Digital Education. 2020 (cited by: 12.12.2022). Available on: https://education-outofthebox.eu/pluginfile.php/912/mod_resource/content/2/ABC_LD%20workshop%20-%20toolkit%202020.pdf

10. PRILOGE

10.1. Priloga I – Predloge za učenje v živo in sinhrono spletno učenje

Predloga 1.1 Priročnik za učitelja z načrtom pouka

Naslov modula <i>(Na osnovi učnega načrta)</i>		
Ciljna skupina <i>(Na osnovi učnega načrta)</i>		
Namen tega modula <i>(Zakaj je razvit ta modul? Navedite obstoječi problem, ki ga bo ta modul rešil, ciljno skupino in želeno spremembo, ki jo je treba doseči.)</i>		
Učni izidi tega modula <i>(Na osnovi učnega načrta)</i>		
Trajanje modula <i>(Na osnovi učnega načrta)</i>		

Teme <i>(Na osnovi učnega načrta)</i>		
Priprava <i>(Kaj potrebujete pred uvedbo modula? Lokacijo, kjer bo potekal [v zaprtih prostorih ali na prostem]? Ali udeleženci potrebujejo predhodno znanje? Če je tako, kakšno gradivo jim morate zagotoviti?)</i>		
Načrt učne ure za učenje v živo (Face- to- face, okrajšava F2F)		
Smernice <ul style="list-style-type: none"> • <i>Upoštevajte, da je v učni načrt vključen poseben del o spletni prilagoditvi predlaganih dejavnosti za učenje v živo (Face – to – face).</i> • <i><u>Ogrevanje:</u> Vključujejo igre za prebijanje ledu, ki lahko olajšajo oblikovanje skupine in so lahko uvod v temo delavnice ali pripravijo skupino na to, kar sledi v obliki dejavnosti ali predstavitve.</i> • <i><u>Aktivnosti:</u> zagotovite navodila po korakih. V seznamu s točkami (ali brez njih, odvisno od dejavnosti) opišite vse korake, ki jih je treba izvesti za izvedbo aktivnosti. Navedite tudi številko aktivnosti.</i> • <i><u>Predstavitve:</u> navedite teme, ki bodo predstavljene, npr. izrazi, najboljše prakse itd.</i> 		

	<p>Teme in podteme/učne dejavnosti</p> <p><i>(" Uvod v delavnico, spodbude, predstavitve, dejavnosti, vrednotenje")</i></p>	<p>Trajanje</p> <p>(v minutah)</p>	<p>Metode usposabljanja</p> <p>(predstavitve, posvet, razprava, vprašanja in odgovori, skupinske dejavnosti - naloge, brainstorming ali druge idejne metode, povratne informacije, samoocenjevalni testi, gledanje videoposnetkov, metoda oblikovalskega razmišljanja itd.)</p>	<p>Materiali/ oprema, potrebna za F2F in spletno izvedbo</p> <p>(pisala, papir, žogica, trak, projektor, predstavitve Powerpoint, list z dejavnostmi in njihovo številko, flipchart in označevalci, list za vpis, glasbeni predvajalnik, prenosni računalnik in zaslon itd.)</p>	<p>Spletna prilagoditev: v predlagani obliki za osebno predstavitve</p> <p><i>(Če posredujete diapozitive v PowerPointu, lahko v ta del vključite navodilo, da je te diapozitive mogoče deliti prek spletne storitve Team, Zoom ali druge programske opreme za spletna srečanja</i></p> <p><i>Če mlade vključujete v skupinsko dejavnost, lahko predlagate, kako lahko to dejavnost izvajate prek spletnega programa Zoom, tako da večje skupine razdelite v "ločene skupine"</i></p> <p><i>Če vključujete delo na flipchartu, razmislite o vključitvi dejavnosti na primer na Mentimeterju ali spletnem generatorju MindMap.)</i></p>
<p>1</p>					

2					
Trajanje modula					
Gradivo za usposabljanje v živo in sinhrono spletno učenje (Navedite, kakšno gradivo za usposabljanje bodo prejeli udeleženci. Npr. gradiva, delovni zvezek itd.)					

Reference <i>(Navedite reference za vire, uporabljene pri pripravi tega modula, v slogu APA)</i>		
--	--	--

Predloga 1.2 Gradivo za aktivnosti

Naslov modula		
Naslov aktivnosti	Številka aktivnosti	<i>Številka, ki ste jo dodelili aktivnosti v učnem načrtu</i>
Opis aktivnosti	<i>Navedite korake/navodila, ki jih morajo učenci upoštevati pri izvajanju aktivnosti.</i>	

Predloga 1.3 Predstavitev PowerPoint

Za vsak modul je treba pripraviti predstavitev v Power Pointu (z uporabo svojega logotipa). Če boste svoje teme predstavili samo s slikami, morate v razdelku za opombe navesti vsebino, ki jo je treba predstaviti.

Predloga 1.4 Delovni zvezek za učence

Če želite izdelati delovni zvezek za učence, upoštevajte naslednje smernice:

1. Odprite že pripravljeno predstavitev Powerpoint.
2. V programu Microsoft Word kliknite na "Datoteka" - "Izvoz" - "Ustvari gradivo" - Ustvari gradivo - Opombe pod diapozitivi.

10.2. Priloga II - Predloge za samostojno učenje

Predloga 2.1 Učni viri za samostojno učenje

Naslov modula	
Tema	<i>Tema modula, ki jo pokriva ta vir, je lahko članek, videoposnetek, podcast, bela knjiga itd.</i>
Naslov vira:	<i>Naslov, ki ga je navedel avtor vira.</i>
Zakaj uporabiti ta vir?	<i>Navedite vir, na kratko pojasnite vsebino vira in kako je povezan z modulom in temo.</i>

Kaj vam bo prinesla uporaba tega vira?	<i>Pojasnite, zakaj je ta vir pomemben za udeleženca izobraževanja. Navedite vrednost uporabe tega vira za udeleženca izobraževanja.</i>
Povezava do vira:	<i>Navedite povezavo do spletnega mesta/platforme, kjer lahko udeleženec dostopa do spletnega vira.</i>

Predloga 2.2 Samostojno učenje

Naslov modula			
Tema		Trajanje dejavnosti (v minutah)	
Učni izidi	<i>Na podlagi učnega načrta</i>		
Cilj aktivnosti	<i>Tu opišite, kakšno vrednost ima za udeležence te izvedene dejavnosti - ta del mora učence spodbuditi, da to dejavnost uporabijo, kot del svojega samostojnega učenja.</i>		

Materiali, potrebni za aktivnost	<i>Za izvedbo te dejavnosti udeleženec potrebuje materiale in opremo. Tu morate vključiti tudi vse dodatne vire, ki jih morajo uporabiti za izvedbo dejavnosti (tabele itd.).</i>
Navodila "korak za korakom"	<i>Navedite korake, ki jih morajo udeleženci izvesti za dokončanje te dejavnosti.</i>
Reference	<i>Uporabite slog APA</i>

Predloga 2.3 Predloga za študijo primera samostojnega učenja

Naslov modula	
Naslov študija primera	
Zgodba	<i>Povejte zgodbo o konkretnem primeru študije primera. To zgodbo je treba povezati s teorijo, ki je na voljo v okviru usposabljanja F2F/sinhronega usposabljanja.</i>

Dodatna vprašanja	<i>Nabor vprašanj za razmislek</i> - Vprašanje 1... - Vprašanje 2... - Vprašanje 3...
Reference	<i>Uporabite slog APA</i>

